Postimees

Ilmub iga päew.

Toimetus ja peakontor Tartus, Jaani 11.

Toimetus ja kontor Tallinnas, Wene 1.

Telefonid Tartus: Tegewtoimetaja 2-86, siseriigi ja Tartu teadete toim. 1-86, kaugekõned 9-86, ärijuhatus 65, talituse üldtelefon 80, raamatukauplus 2-50.

Telefonid Tallinnas: Toimetus 30-81, kontor 16-11.

Käsikirjad hoitakse alal ainult sellekohasel soowil.

Kuulutuste hinnad: kuulutuste küljel 5 senti, teksti ees 10 senti, teksti sees 12 senti ja tekstis teksti kirjaga 15 senti mm weeru laiuses. Kohaotsimise kuulutused poole hinnaga. Kuulutuste koha waliku soowe täidetakse ainult wõimalust mööda.

Üksik number 5 senti.

„Postimehe“ ja ta maksuliste lisade tellimishinnad:

Postiga: 1 kuu 150 s., 2 k. — 300 s., 3 k. — 370 s., iga lisakuu 120 s., 6 kuud 725 s., 12 kuud 1400 senti.

Postita: 1 kuu 135 s., 2 k. — 270 s., 3 k. — 325 s., iga lisakuu 105 s., 6 kuud 625 s., 12 kuud 1250 senti.

Tartu linna tellijatele. Kojukandmisega: 1 kuu 135 s., 2 k. — 270 s., 3 k. — 370 s., iga lisakuu 110 s., 6 kuud 700 s., 12 kuud 1350 senti. Talitusest ära wiies: 1 kuu 125 s., 2 k. — 250 s., 3 k. — 320 s., iga lisakuu 100 s., 6 kuud 600 s., 12 kuud 1200 senti.

Wälismaale — 4 krooni kuus. Poola, Leedu, Lätimaale — kodumaa hinnad.

„Maamees“ 30 senti kuus. „Sädemed“ 120 senti aastas, 60 senti poolesaastas, üksiknumber — 35 senti; ilmub 4 korda aastas. „Lasteleht“ 10 s. k. „Terwis“ 160 s. aastas, 80 s. poolesaastas, üksiknumber — 45 s.; ilmub 4 korda aastas. — Aadressi muutmine 25 s.

6141 Tallinna p.Ic23
Riigi raamatukogu

Nr. 119 Pühapäewal, 3. mail 1931. Tänaſt lehte 8 lehekülge 75. aastakäik.

Riigiraamatukogu

A.-S. ROYAL-FILMI KINO
ATHENA
Pühapäeval kell 10 ja 12 päeval **odavahinnaline rahvaetendus**
«Teotatud»
Draama tõusva päikese maalt.
Peaosades:
Georg Aleksander, Jack Trevor ja Elga Brink.
Peale lõunat alates kell 2.30 valgushelifilm
Armastuse kapriisid
Peaosades: **Willy Fritsch, Käthe Nagy ja Reinhold Schünzel**

Kõikjal rahulik maipäew.

Peale wähemate wahejuhtumiste ei olnud ſeniste teadete järele Euroopa ſuurlinnades ſegaduſi.

Moſkwas ei olnudki tööliste püha.

Piiri äär oli wagune.

Mai möödus Narwas rahulikult. Oli oodata lendlehtede laialilaotamiſt töölisraioonides, kuid ſeda ei ſündinud.

Päewal kella 12 paiku oli näha Komarowka kordoni juures teiſel pool piiri rahwakogumiſt. Piiri läheduſes tänawu ei korraldatud eelmiste aastate eeskujul „kaſſikontſerti.“ Piiriwärawate ilustamine, millega alguſt tehti läinud nädala alul, wiidi läbi wiimiſtlustuſega aprilli wiimaſel päewal. Komarowka raudtee piiripunkti wärawad olid üleni ilustatud punaste lippudega. Samuti ka Jamburi maantee piiripunkti wärawad.

Kohapeal Narwas korraldati ametiühiſuſe poolt kontſertmiitinguid Kalewis ja Kreenholmis, peale lõunat ſüdalinna raioonis. Rahwaſt koosolekutel wähe.

Pärnus.

Pärnus möödus 1. mai õige rahulikult. Keſkpäewal korraldas kaitſewägi kaitſeliidu orkeſtri ſaatel jalutuskäigu läbi linna.

Mõned raadioomanikud andſid häälekõwendajatega Leningradis ja Moſkwas peetud kõned edaſi.

Berliiniſt, 2. mail (Trj.) Seniste teadete järele on kogu **Sakſamaal** maipäew möödunud ilma põnewamate wahejuhtumisteta. Berliinis oli küll wähemaid wahejuhtumiſi, mis aga kohe likwideeriti politſei poolt, kes oli kogu päewa häire ſeiſukorras. Mitmel pool tuli politſeil tarwituſele wõtta kumminuiad ja rahwaſt laiali ajada. Sotſialistide ja kommunistide poolt peetud rongikäikudel ei tekkinud ſeekord imekombel kokkupõrkeid. Selle põhjuſeks olid arwatawasti politſei weoautod, mis ſaatſid igat rongikäiku ja olid täis walwjaid ſõjariistus politſeinikke.

Ainus tõſiſem wahejuhtumine oli Berliinis ülikooli ees. See äratas tähelepanu ſellega, et peaaegu esmakordſelt tõſiſelt kokkupõrkaſid ſotſialistid ja rahwusſotſialistid. Sotſialistlikud üliõpilaſed olid ülikooli hoonele püstitanud punaſe lipu ja korraldaſid ülikooli ees meeleawalduſi. Rahwusſotſialistid rebiſid lipu maha, mispeale tekkis käſitſi löömine. Teine wahejuhtumine oli warahommikul, kui keegi punaſe lindiga ehitud mees ſattus ſõnawahetusſe kahe politſeinikuga ja haaras rewolwri, haawates üht politſeinikku tõſiſelt; teine politſeinik laskis mehe maha.

Öösel oli kokkupõrge kommunistide ja rahwusſotſialistide wahel. Kommunistid tungiſid lokaali, kus 101 rahwusſotſialisti koos oli. Lokaali ees tekkis uulitſal tulewahetus. Keegi kõrwaline majaelanik, kes laſkmiſt kuulis, tuli rõdule ja teda tabas üks kuul ſurmawalt. 11 iſikut wangistati.

Auſtrias rahu.

Wiiniſt, 2. mail. Mai päew möödus kogu Auſtrias rahulikult.

Tſchehho-Slowakkias.

Praagaſt, 2. mail. Mai päewa puhul peeti Tſchehho-Slowakkia pealinnas koosolekuid ja pandi toime rongikäike. Need möödusid ſuuremate korrarikkumisteta. Ainult mõnes prowintſi linnas oli wäikſemaid kokkupõrkeid.

Prantſusmaal ainult ſtreike.

Pariiſiſt, 2. mail. Prantſusmaa pealinnas on 1. mai päew möödunud ilma wahejuhtumisteta. Tähelepanu äratasid ainult kõwendatud politſei walwepostid, liikumine oli aga normaalne, wabrikud töötaſid. Ajalehed ilmuſid, wälja arwatud mõned pahempoolſed lehed. Põhja-Prantſusmaa tekstiiltööstuſe piirkonnas ei ſaanud wabrikud töötada, kuna tööliſed ei olnud tööle ilmunud. Sadamates ſtreikis 60—80 protſ. ſadamatöölisteſt. Pariiſi garniſon oli weel keſkööni häire ſeiſukorras. Ühenduſes mai päewaga arreteeriti Pariiſis 1500 iſikut, neiſt 100 wälismaalaſt. Meeleawaldusteſt oſawõtnud wälismaalaſed ſaadetakſe maalt wälja.

Poolas wähemaid kokkupõrkeid.

Warſſawiſt, 2. mail. (Trj.) Warſſawis oli kokkupõrkeid kommunistide, ſotſialistide ja politſei wahel. Kommunistid ja ſotſialistid püüdſid korraldada meeleawalduſi, mis olid warem awaldatud määruſega keelatud. Politſei astus wahele, kusjuures juhtus käſitſi kokkupõrkeid. Seniste teadete järele on mituſada inimeſt wahi alla wõetud.

Hispaanias ſuur riigipüha.

Madriidiſt, 2. mail. Hispaania ajutine wabariigi walitſus oli teatawasti esimeſe mai kuulutanud täielikuks riigipühaks. Wastawalt ſellele ſeiſis Hispaania linnades igaſugune töö ja rahwas pühendus täielikult rewolutſiooni wõidu pidustustele. Pealinnas olid majad ehitud uue wabariigi wärwidega, mille kõrwal mõnedel hoonetel lehwiſid punaſed lipud. 100.000 inimeſt oli tänawatel, lauldi ja terwitati elagu-hüüetega wabariiklikke riigitegelaſi. Paljud meeleawaldajateſt kandſid punaſeid linte. Tööliſed korraldaſid rongikäike, kaaſas kandes kujuſid, milledes aſetati pilke alla endine kuningas Alfonſo ja tema perekond.

Barcelonas oli ſuuri meeleawalduſi, kuid pealelõunani ei olnud mingiſuguſeid tõſiſemaid wahejuhtumiſi olnud.

Moſkwas peeti kõneſid.

Moſkwaſt, 2. mail. (Trj.) Nõukogude Wenemaal ei olnud 1. mai riigipüha. Wabrikud töötaſid harilikult ja töölistel oli keelatud töölt lahkuda. Selle tõttu oli Punaſel platſil meeleawalduste ja paraadi ajal rahwaſt hoopis wähem kui eelmistel aastatel. Kui wabrikutes töö lõppes, ilmus tänawatele rohkem inimeſi. Punaſel platſil, Lenini haua ees peetud paraadi wõtſid wastu Stalin, Kalinin ja Woroſchilow, kes korraldaſid punawäe ülewaatuſe ja pidaſid ſarnastel puhkudel tawaliſeks ſaanud kõneſid „maailma rewolutſiooniſt“ ja Wenemaa ülesehitamiſeſt õitswaks riigiks.

Mai teiſelpool „lompi“.

New-Yorgiſt, 2. mail. Mai päewa puhul oli kogu politſei jalul, et ära hoida korrarikkumiſi meeleawaldajate poolt. Suurematest kokkupõrgeteſt teateid ei ole.

Hawannas oli tõſiſemaid kokkupõrkeid. 4 inimeſt ſai ſurma ja 50 haawata. Meeleawaldajad panid toime rongikäike punaste lippudega. Politſeid pilluti kiwidega.

Täna Poola rahwuspüha

Täna pühitſeb Poola rahwas ajalooliſt tähtpäewa. 3. mail 1791. ſai Poola põhiſeaduſe, mis ſeiſab praegugi wääriliſel kohal, kui tunnustus Poola rahwa rikkaſt minewikuſt ja terwikluſeſt kõigi ajalooliste wintſutuste kiuste.

3. mai on Poolale rahwuspühaks. Teadlikud Poola ja Eesti rahwaste lähiduſeſt minewikus, eriti ühiſeſt waimuſt kantud wabaduswõitluſe läbi, ja ka olewikus, ühiste paleuste läbi, pühitſewad ſeda päewa ka Poola ſõbrad Eestis.

Eesti-Poola ühing korraldab pühapäewal, 3. mail, kell 6, ülikooli aulas piduliku koosoleku, mis pühendatud Poola rahwa ſuurimale päewale — 3. mai 1791. a. Kõnedega eſinewad prof. Uluots teemal: „Poola ja Kirde-Euroopa“ ja prof. Piip teemal: „Poola uuestiſünd“. Koosoleku alul ja lõpul eſineb ettekannetega Poola helitöödeſt ka 2. diwiiſi orkester.

Poolas on 3. mai ſaanud riigi- ja rahwuspühaks. Teistes maades on ſee päew kujunemas ſõprustunde awaldamiſe päewaks. Tartus ning Tallinnas tulewad Poola pidupäewal kokku politika- ja ſeltskonnategelaſed ja akadeemiline pere terwitama meie ſuurt ſõpra lõunas. Eesti-Poola ühingu päewakohane pidulik koosolek annab ſeks wõimaluſe.

2000 krooni plekkarbiga kuuri all.

Laps õhutati kuritööle.

Aſeri walla Adila küla elanik Alekſander Tamm teatas politſeile, et temal on warastatud kuuri alt maa ſeeſt plekkarp, mille ſees oli 1000 krooni, 40 wene kuldrubla ja mõningad teiſed määrtasjad, koguſummas 2000 krooni wäärtuſes. Tamm kahtlustab ſelles oma 14 a. poega. Ülekuulamiſel tunnistas Tamme poeg üles, et tema on plekk karbi kuuri alt maa ſeeſt wälja kaewanud. Selle juures olnud temal abiks Johannes Dingberg 31 a. wana. Dingberg wõeti wahi alla. Aſja uuritakſe.

Laastaw tuleõnnetus Irboskas.

7. majapidamiſe hooned tuleroaks.

Reedel, kella ½9 paiku hommikul ſüttis Irboska wallas Miltſa külas tuli, mis tegi kohutawat häwitustööd. Tuli lewines ja 1½ tunniga oli maha põlenud ſeitsme majapidamiſe hooned. Tuli ſai alguſe Samarini hooneteſt.

Lähemad teated tule õnnetuſeſt puuduwad.

Tallinnas tabati lehmawaras.

Teel warastatud kanadega Tallinna turule.

30. aprillil tabas Tallinna kriminaalpolitſei Tallinna kitſarööpaliſe jaamas Marie Prenneri, 32 a. wana, kellel oli kaaſas kott 10 kanaga. Need oli ta warastanud Juuru wallaſt Sõreda aſunduſeſt Ants Kaalilt.

Ühtlaſi ſelgus ülekuulamiſel, et M. Prenner on ſama iſik, kes möödunud aasta jooksul pani toime terwe rea lehmawarguſi. Nimelt warastas ta 29. juunil Kohila aſunduſeſt, 30. ſept. Aſeri wallaſt ja 7. okt. Juuru wallaſt. Lehmad müüs ta otſekohe laatadel maha. Kaks lehma ſaadi kätte, kuid kolmanda kohta ei ole praegu weel teateid, kuhu ſee ſattus.

TEADAANNE.

Silmaspidades praegust rasket majanduslist olukorda ja vastu tulles publiku soovidele on «RAHVAMAJA JLLUSIONI» juhatus 1. maist alates alandanud pileti hindasid (et võimaldada kõikidel kinos käimist) järgmiselt:

3. koht 10 senti, 2. koht 15 s., 1. koht 20 s., loosh 30 s.

Ka on meil tagavaraks suurem hulk kõige paremaid suur- ja löökfilme Teie lemmikute **Gary Cooper, Noil Hamilton, George Bancroft, Ken Maynard, Richard Dix, Tom Mix, Mary Brian, Fay Fray, Nancy Carrol, Clara Bow, Esther Ralston, Mary Duncan, George O'Brien, Charles Farell, Virgina Vally, Victor McLaglen** j. t. kaastegevusel, mis võimaldab kino juhatusel publikule pakkuda ainult väärtuslikke filme.

Tähelepanu! Lähemal ajal kõige paremate suurfilmide **„TAEVA KOTKAS“ (ZEPPELIN LONDONI KOHAL)** ja **„SANTA MARGARITA VALITSEJANNA“ esietendus „Jllusionis“.**

„Erika“ – Venn. Tõnisson'i seemnekauplused
Tartus, Suurturg 2, telef. 7-79; abikauplus Söögiturul, Auvärava majas.
Viljandis, Tallinna tän. 6, telef. 2-30. Pärnus, Jänesselja 5, tel. 104.

Soovitame hästi idanevaid, sordipuhtaid
Põlluheina-
Aiavilja-
ja lille-
SEEMNEID
Oma puukoolist sordiehtsaid ja külmakindlaid
õuna-, pirni- ja ploomipuid. — Marjapõõsaid ja ilupuid.
Müügikoht Tartus, Viljandi tän. 7. Nõudke hinnakirju.

Valgas jaama vastu Euroopa võõrastemaja krundil ärasõidu tõttu müüa kiirelt
uus kahekordne puumaja
aiaga ja kindla tuluga. Majal pikaajaline hüpoteeklaen. Põline rent. Teateid omanikult „Euroopa“ võõrastemajas.

Aiatööriistu
Kanaaia võrku
Rootsi priimuseid

Häid tööriistu
Ehituse & majatarbeid
OSTATE
V. KALJOT'I
ÄRIST
Poe tänav 9
Tartus
Tel. 12-29

Saadaval siidi-, floor- jne.
SUKKI
ja muud pudu- ja moekaupa
odavamate hindadega **suuremas** valikus
Suurem moe-, pudu- ja teraskauba ladu
N. JASSMANN
Tartus, Raekoja tän. 10, telefon 5-70.

Kevade hooajaks
soovitan suures valikus:
pudu- ja moekaupu
voodri- ja pesuriiet
ning igasuguseid **tarbeid rätsepatele.**
Müük suurel ja väiksel arvul.
AUGUST LEIB
Tartus — Promenadi tän. nr. 9.

Tartu Linna Tööstuskool
Kalda 16, telef. 6-15. Juba alanud
autokursusele
võetakse uusi õpilasi vastu. **Kursus on viimane enne sügiset.**

Suwiſed maakorraldustööd algawad.

Wäiketalude elujõuliſeks muutmine liikwel.

Praegu ollakſe majandusministeeriumis lõpule jõudmas tänawuaastaſe maakorraldustöö kawa koostamiſega. Põllutööministri ettepanekul kinnitas wabariigi walitſus wäiketalude juurelõigete ja elujõuliſeks muutmiſe kawa. Oſa ſelleſt kawaſt wõetakſe käesolewal ſuwel maakorraldustööde kawasſe.

Wäiketalude elujõuliſeks muutmiſe teostamine on üles ſeatud 3-aastaſes töökawas, milliſe aja jooksul ſee küſimus lahendatakſe. Wäikemaapidamiste ſuurendamiſeks wõtab põllutööministeerium eeſtkätt kaſutamiskõlbuliſed riigi tagawara heina- ja karjamaad. Kohtadel, kus nimetatud maa-alad puuduwad, wõetakſe juurelõigeteks põllumajanduslikult kõlbulikud riigi metſamaad, ſeemendamata kännustikud, lagendikud, wõſastikud jne. Maakorralduſe tööd algawad juba ſelle nädala alul.

Awalikkudel töödel üle 4000 inimeſe.

Aprilli lõpul oli tööta tööliſi awalikkudel töödel üle 4000 inimeſe, neiſt Tallinna raioonis üle 1500, Tartus ligi 800, Nõmmel 200 ja Walgas 200 ümber. Teistes linnades wähem.

Õhuſõit läheb odawamaks.

Lennuühendus Tallinna-Helſingi wahel algab.

Lennuühendus Tallinna-Helſingi wahel, mis nüüd mõned nädalad halbade jääolude tõttu katkenud oli, algab uuesti mai eſimestel päewadel, nii kuidas ſeda lubawad jääolud Soome rannas. Soome rand on praegu weel jääga kaetud ning pontoonidega warustatud lennukid ei ſaa ſeal maanduda. Paari päewa päraſt loodetakſe ſiiski juba ühenduſt ſisſe ſeada. Lennuühendus oleks endiste aastate eeskujul kaks korda päewas. Helſingiſt ſõidab lennuk wälja hommikul kell 10, jõudes Tallinna kell 10.45 minutit. Tallinnaſt ſõidab wälja täpſelt kell 12, olles Helſingis kell 12,40. Õhtupoole wäljub Helſingiſt teine lennuk kella poole nelja ajal ja ſõidab uuesti Helſingi poole kella wiie ajal.

Sõiduhinda on eelmiste aastatega wõrreldes tunduwalt alandatud. Nimelt makſab nüüd üks ots Tallinnaſt Helſingi 275 krooni ja edaſitagaſi 450 kr. Pakkidelt üle 10 kilogrammi wõetakſe makſu 5 Soome marka kilogrammilt. Kaubaweo taks on ſamuti 5 Smk. kilogramm. Helſingiſt on wõimalik pääſeda kohe ſoowikorral Stockholmi poole minewale lennukile, ſamuti Tallinnas Riia wõi Leningradi lennukile.

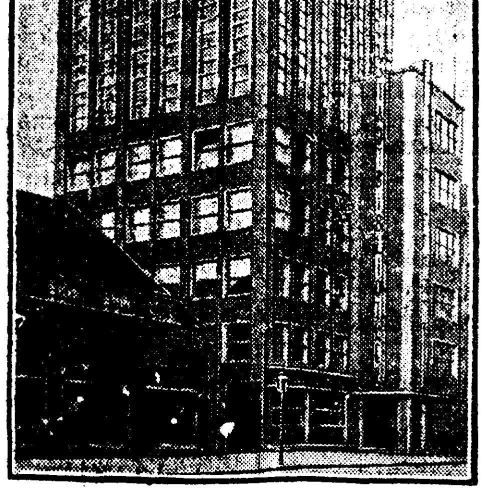

Linnaraamatukogu pilwelõhkujas.

Hannoweri linn on linna raamatukogule ehitanud uue maja, mis haarab oma alla kümme korda. Maja on kõige ſoodſamate raamatukogunduſe abinõudega warustatud. Kogu ruumideſt ſaadetakſe raamatud liftidel ſuurtesſe lugemisſaalidesſe.

Pärnus algas nawigatſioon.

Jää laheſt läinud.

Pärnu laht, wälja arwatud Audru rannik, on jääſt wabanenud. Soojad kewadilmad on jää ära ſulatanud ja nawigatſioon wõib alata. Nawigatſiooni awamiſt on oodata kas esmaspäewal wõi teiſipäewal, mil jõuab ſiia eſimeſena Hispaania aurik. Tänawuſed nawigatſiooni wäljawaated Pärnu ſadamas on wõrreldes mullustega kehwaks muutunud. Pea eksportained — mets ja lina — on tugewasti kokku kuiwanud. Metſa kawatſetakſe ſel aastal wälja wedada kaks korda wähem, kui läinud aastal.

Wõi hind äärmiſelt madal.

Eile noteeris wõieksportörideſt koosnew komiſjon karjakaswatajatele wäljamakſetawaks wõihinnaks 1 kr. 75 ſ. kg. See on wõihinna madaluſe ſuhtes rekord. Kunagi Eesti wabariigi kestwuſe ajal ei ole wõihind nii madal olnud.

Möödunud aastal ſamal ajal makſis wõi kg. 1 kr. 98 ſenti.

Põllutöökoda ellukutſumiſel.

Sellekohane ſeaduseelnõu eſitati walitſuſele.

Põllutööminister eſitas wabariigi walitſuſele põllutöökoja ſeaduseelnõu. Eelnõu järele ajutatakſe põllutöökoda põllumajanduſe alal tegutſewate iſikute kutſealaliste huwide eſinduſena awalik-õiguslikel alal juriidiliſe iſiku õigustega. Koja ülesandeks on Eesti põllumajanduſe igakülgne edendamine, põllumajanduſe eſitamine ja põllumeeste kutſehuwide kaitsmine. Koja aſukoht on Tallinnas, kuna maakondades on wõimalik oſakondi awada. Seaduseelnõus on tegewuſena ära märgitud laiaulatuslikud põllumajanduslikud tegewusalad. Koja ülesandeks jääb ka põllusaadustele turu otſimiſe ja leidmiſe küſimuſed. Koja liikmete walimiseks on õigus igal täiskaswanud kodanikul, kes on wäljaspool linna ja alewi piire aſuwa talundi omanik, millel on wähemalt 7 ha põllumaad wõi 1 ha aiamaad.

Wähemalt aasta Ingliſe wabakaubanduſt.

Snowden ei tagane ſammugi kaitſetollide nõudſate eeſt.

Wäewähendus ſatub hädaohtu.

Augur,

„Poſtimehe" kaastööline Londonis.

Täpſalt määratud minutil lonkas alamkotta warakantsler Snowden ja wõttis istet oma paigal, eſipingis, peaminiſtri kõrwal. Ennegi wigane, on tema kehaline nõtrus weelgi halwenenud päraſt hiljutiſt lõikuſt. Arstid ſoowitaſid tal tulemata jääda. Kuid haige tahtis olla oma paigal. Oli ju eelarwepäew. Tema tulekut terwitati üksmeelſelt, ka wastasrindlaſed ühineſid ſotſialistidega, et ſeda wigaſt wäikeſt meeſt wääriliſelt wastu wõtta. Loomulikult, need terwituſed olid pühendatud tema kangelasmeelele, mitte tema tööle. Wanameelſeteſt rääkimata, Snowdenil on palju wastaſeid ka ſotſialistide eneste ridades.

Kuulates warakantsleri kõnet ſaime tahtmatult mulje, et ta ſiſaldas uudiſeid wähem Inglismaa kui wälisriikide kaſuks. Seſt kõne kestel ſelgus ikka enam, et Snowden on praeguſe majandusliku kitſikuſe ajal walmis iga abinõu peale, wälja arwatud üks, mis ſiiski leiab kõigis erakondades kaswawat poolehoidu: Snowden ei astu ſammugi kodumaa tööstuſe kaitſeks wälismaa wõiſtluſe wastu kaitſetollide abil. Kirgline wabakaubanduſe pooldaja, tõotas ta protektſionismi wastu wõidelda lõpuni. Tema õigeuſklikkus ſes ſuhtes on teda ſundinud ſel aastal iſegi haarama abinõuſid, mida ta iſe waremail aastatel on terawalt hukka mõiſtnud eelkäijate eelarwekawades. Kuna otſekoheste makſude ülepingutatud ſüsteemile ei ſaa midagi juure liſada, tungib Snowden kallale tagawarakapitalidele. Protektſionistidele ei tee ta järelandmiſi. Riigid, kes ſaadawad oma kaupu Inglismaale, wõiwad olla kindlad järgmiſe 12 kuu kestel. Kuid tuntud majandusteadlane Keynes on rutanud awaldama kirjutiſt, et kantsler on ſel aastal kriiſi ſaabumiſt ainult wiiwitanud; mida enam wastu pandawat protektſioniſtlikkudele ſammudele, ſeda möödapääſematum olewat protektſioniſm järgmiſel aastal. Oleme nõus mr. Keyneſiga, et kui kaubandus peatſelt ei elustu ja wastawalt ei wähene tööpuudus, peab riigikaſſa ſeiſukord muutuma weel kaugelt raskemaks kui praegu. Snowden peab wastu ainult lootuſes, et peatſelt tuleb kergenduſt.

Wahepeal ſaab City rahulduſt ſelleſtki, et ei ole ſuurendatud makſukoormat, eriti et tulumakſu ei ole tõstetud. Riiklikud paberid on ſelle hea mulje tõttu üldiſelt kurſis ülespoole liikunud. Tõele au andes: Snowden on keeldunud kõrwale astumaſt wabakaubanduſe rajaſt, mis muutub järjeſt kitſamaks, kuid keeldub ſamuti andmaſt uuſi rahaſumme oma erakonna ſotſiaalſete uuenduste kawadele. Eelarwes on ſiiski punkt, millele tuleb anda poliitiliſt wäärtuſt. Snowden tahab uuesti makſu alla panna ehituskrundid.

Seeſuguſe makſu wiis 1909. a. läbi Lloyd George, ſel ajal warakantsler wabameelſete walitſuſes. Maks leidis poolehoidu laiemates hulkades, kuna ta wähendab ſuurmaaomanikkude tulu, maade wäärtus kaswab ehituste püstitamiſega. Kuid uue makſu ſiſsenõudmiſeks tuli luua nii kulukat mehanismi, et ta tõi rohkem kulu kui tulu. Päraſt ſõda tühistati ta walitſuſe poolt, mille peaminiſtriks oli ſama Lloyd George. Nüüd on Snowden uuesti üles wõtnud mõtte kärpida maaſuurnikkude ſiſsetulekuid, mis olewat hiiglaſuured.

See mõte leiab õigustuſt, kuna uute magiſtraalteede tegemine ja uute eeslinnade ja iſegi linnakeste ehitamiſe kawad on paljude kruntide wäärtuſt tõſtnud hiiglamääral. Enne uue makſu wõtmiſt tuleb ette wõtta üldine maade ümberhindamine, mis wõib nõuda aasta aega. Kuid poliitiliſe argumendina walimiste korral wõib ſel ſammul olla otſekohe wäärtuſt. Eriti kui wanameelſed peaks ſellele ägedalt wastu astuma. Kuid kas nad teewad ſeda ja missuguſel kujul? Märgime ära, et n. n. wanameelſes ajakirjanduſes on ſes küſimuſes juba lahkarwamiſi.

•

Nagu tahaks London end weendumuſele wiia, et majanduskriis ei olegi nii ränk pühitſes ta oma uuema wõõrastemaja awamiſt. See on „Dorchester," komfordi ja lukſuſe wiimne ſõna. Tema ehitamiſeks kisti maha uhkem ehitus ajalooliſel Park Lane'il, tänawal, mis palistab ſama ajalooliſt Hyde Parki. Uus hoone kerkis tſemendiſt ja teraſeſt muinasjutuliſe kiiruſega, majakord nädalaga. Ta on wäliſelt rooſiliſe marmori wärwi, haruldus Londoni uduſes hallis õhkkonnas. Seesmiſelt on ruumid jaotatud ajalooliste ſtiilide järele ja üldiſelt rõõmſameelſed, ſamuti londonlastele uudis. Hinnad muidugi mitte londonlaste, waid wäljaspoolt tulijate rikaste kohaſed. „Dorchesteri" awamispidustuſele oli muu ſeas tulnud kogu diplomaatlik korpus. Kaſutaſin juhuſt, et ſeda ſeltskonda näha ſeltskondliſel kohtamiſel. Keegi irooniline pealtwaataja ſoſistas mulle kõrwa — ta oleks wõinud kiſendada, kära oli nii ſuur: „See oleks kohaſem paik diplomaatidele kui nende maa-aluſed konwerentſid". Olin temaga ſüdameſt nõus.

•

Londonis jatkuwad Ingliſe, Prantſuſe ja Itaalia läbirääkimiſed kõmuliſeks ſaanud merekokkuleppe ümber, wõi wähemalt tehakſe nii, nagu jatkuks nad. Ajakirjandus, kes wahepeal kaotas huwi nende läbirääkimiste wastu, teatab nüüd nende kokkuwariſemiſeſt. Iſiklikult uſun endiſelt, et leitakſe mõni wormel, mis päästab asjaoſaliste reputatſiooni, tegelikult aga aitab ſuurendada ſegaduſt rahwuswahelistes ſuhetes, ſamuti nagu teiſed ſamailmeliſed wormelid tulewikus.

Sõjalaewastikkude asjus peetud läbirääkimiste haledaid tulemuſi tuleb kahetſeda ſeda enam, et ſee on paha ennustus rahwuswaheliſeks wäewähenduſe konwerentſiks, mis peab Genfis kokku astuma juba kaheksa kuu päraſt. Nii palju kui meie aru ſaame, tehakſe Pariiſis, Roomas ja Londonis wähe eeltöid ſeks konwerentſiks. Igatahes ei ole astutud ſamme kokkuleppeks oluliſtes punktides, milleta konwerentſi töös tekiks paratamatult ſeiſak. Ainus maa, kes teeb tõſiſeid ettewalmistuſi, on Sakſamaa, kes tahab ſel juhul ſaada rohtu oma haawadele, wõi ſellele, mida ta loeb Verſaillesi lepinguga löödud haawadeks. Genfis teeb rahwasteliidu ſekretariaat ettewalmistuſi ulualuſe leidmiſeks tuhandetele delegaatidele, keda oodatakſe konwerentſi awamiſele. Mida enam, ſeda lõbuſam, kuid ſeda ſuurem on ka hädaoht, et aſi lõpeb ſkandaalſe läbikukkumiſega, kui ſuurriigid tulewad kohtamiſele ettewalmistamatult.

Juba kuuldub hääli, et wäewähenduſe konwerents tuleks edaſi lükata. Kuid missuguſel riigil jatkub julguſt, et wõtta oma peale algatuſt ſelleks kaſulikuks ja waſt hädatarwilikuks ſammuks? Sellepäraſt on wõimalik, et meile on ſaatus määranud pealt näha tulewa aasta weebruaris poolküpſet katſet wäewähenduſe ſaawutamiſeks. Lootkem, et ſee katſe wähemalt ei too relwastuste ſuurendamiſt! Euroopa on imeline paik ja asjad ei ei arene nii, nagu ſeda teoreetikud ſoowiks. Wõtkem kas wõi wahet meie unistuste rahwasteliidu ja ſelle ajutiſe tõeliſe ilme wahel.

Londonis, mai läwel 1931.

Augur.

Sotſialiſt hakkab kanamune wälja ſaatma.

Wabariigi walitſus otſustas kanamunade wäljaweoks luba anda Eduard Kinkile. Rohkem uuſi wäljaweo lubaſid tänawu enam ei anta. Luba olid palunud weel a.-ſ. „Tranſit" ja tarwitajate ühing „Töö".

Lubaſaaja Eduard Kink on riigikogu liige ja Nõmme linnanõunik, ſotſialiſt.

Seniſed wiis eksportööri ei näe ſugugi heameelega uue eksportööri juuretulekut. Eksportöörid ſeletawad, et uue luba wäljaandmiſega on kogu meie munakaubandus ſegi paiſatud. Eksportööridel olid omawahel läbirääkimiſed ſorteerimiſe ja wastuwõtu punktide wähendamiſeks, ſeniſe 800 ſorteerimiſe punkti aſemel pidi jääma ainult 97 punkti. Nüüd kawatſewad eksportöörid oma kokkuleppe kawa tagaſi wõtta, igaüks wõib awada niipalju ſorteerimispunkte kui iſe ſoowib. Muidugi teeb ſuur ſorteerimiſe punktide arw meie muna eksporteerimiſe aparaadi liig kulukaks.

Meie munakaubandus ei pääſe ennem õiges ſuunas arenema, kui mitte kanapidajad ei ühine ja munade kokkuwõtmiſt ja eksporteerimiſt ei korralda ühiſtegeliſel aluſel.

Kanamunade wäljawedu aprillikuus.

Möödunud aastal algas kanamunade wäljawedu märtſikuul, mil wälja ſaadeti 110.000 muna ja aprilli kuul 1.680.440 muna. Tänawuſed külmad ilmad ei lubanud kanamunade wäljawedu warem alata, kui alles aprilli kuul. Eſimene ſaadetis läks wälja tänawu 18. aprillil. Üldſe on tänawu kanamune wälja ſaadetud aprilli kuus 421.920 muna, nendeſt läks Sakſamaale 295.200 ja Inglismaale 126.720. Eksportööride järele oli wäljaſaatmine: m./ü. „Muna" — 82.800 muna, m./ü. „Eesti-Muna" 69.120, o./ü. „Owo" — 36.000, k./m. C. Gahlnbäck 68.400 m., a./ſ. A. Einpaul 165.600 muna.

Uudis!

Proovige!

Ainuke
tõesti hea kell on
BOREL FILS & Co

Koidula tütred.

Kas Florentſis eeſtlastega kokku puutunud daam wõis olla Koidula tütar?

Koidula tütre küſimus on wiimaſeil päewil päewakorrale kerkinud. Keegi Tallinna perekond on Itaalias Florentſis ühe umbes 50-aastaſe preiliga kokku puutunud, kes ennaſt Koidula tütreks Erika Michelſoniks nimetanud ja ütelnud eneſe Florentſis aſuwat.

Olen omal ajal Koidula tütreid tunnud, neid oli kaks, Hedda wõi Hedwig ja Anni wõi Ännchen, eſimene 1876, teine 1879 ſündinud. Erika nimeliſt tütart ei ole Koidulal iialgi olnud. Kas ehk oli ühel wõi teiſel tütrel kaks nime? Seda ma ei tea, küll aga tean, et noorem tütar umbes 25 aasta eeſt Prantſusmaale jäädawalt aſus. Wanem kolis umbes 1912 Kroonlinnaſt Peterburi. Heddaga oli mul mitu korda mõttewahetuſt Koidula luuletuste wäljaandmiſe asjus. Põhimõtteliſelt oli ta luuletuste awaldustega nõus, kuid ſeletas mulle, et tema olla kuulnud, Koidula luuletuſed ſiſaldawat waenu äratawaid mõtteid; ta wõiwat neid alles ſiis awaldada, kui ta nende ſiſuga tuttwunenud. Takistuſeks olewat ta eestikeele mittemõiſtmine. Eesti keelt ei oſanud ka noorem õde.

Soowitaſin preili Michelſonile eesti keele õppimiſt. Ta oli ſellega nõus. Mõne aja päraſt jälle ta juurde minnes küſiſin, kas ta juba õppima hakanud. Ta eitas ja wastas, et ei teadwat, kus praktiliſelt Eesti keelt õppida. Nimetaſin talle õpetaja Reimani perekonda Kolga-Jaanis. Preili Michelſon lubas õpetaja Reimani poole pöörduda. Nii palju kui tean, ei ole ta iialgi Kolga-Jaani ſaanud eestikeelt õppima.

Eesti ajal tekkis ikka enam wajadus Koidula luuletuste awaldamiſeks. Eesti Kirjanduſe Selts pöördus prl. Hedda Michelſoni poole Peterburi ja ſai ainelistes kitſikuſes olewalt Koidula tütrelt Heddalt taſu eeſt loa Koidula luuletuſi wälja anda, ilma et tütar enne ometi oleks nende ſiſu õppinud tundma. Koidula luuletuſed ilmuſid 1925; tütar Hedda elas ſel ajal ſiis weel Peterburis. Kas ta päraſt opteerim. aja lõppu Wenemaalt enam wälja pääſes, on wäga küſitaw. Kõigiti ei ole mul ſelleſt ajaſt peale enam ta kohta teateid. Küll tean ſeda, et opteerimiſe ajal ta tahtis Eesti opteeruda, andis ſellekohaſe palwekirja ſiſſe. Wiimaſes nimetas ennaſt Jannſeni tütre tütreks. Opteerimiſe asjus tuli Tartusſe küſimus. Sellekohane organ hakkas Jannſeni otſima. Konstateeris Tartus 8 Jannſeni nimeliſt perekonda, aga ükski neiſt kaheksaſt ei tahtnud Hedda Michelſoni oma ſugulaſeks tunnistada. Missuguſe otſuſe Tallinna wõimud opteerimiſe asjus tegid, on mulle teadmata, kuid ſeda tean, et paluja ei ole Tartu ega ülepea Eesti tulnud.

Wõiks weel küſimuſſe tulla noorem õde Anni, kelleſt olen kuulnud, et ſee Prantſusmaalt Aafrikasſe läinud. See teade ſobiks kokku Erika teatega, et ta Egiptuſesſe põgenenud ja ſealt hiljem Itaaliasſe. Wanus läheb Anni wanuſega peaaegu ühte. Ainult nimi ei „klapi". Tuleks awaldatud aadreſſil järele Erika Michelſoni nimeliſe iſiku poole pöörduda ja talt ſeletuſt paluda.

M. J. Eiſen.

Klaas kõneaineks.

Tartus klaaſiwabriku aſutamiſe puhul.

Eesti-Soome kaubalepingu puhul tegid Soome klaaſitööſturid palju juttu ſelleſt, nagu langeks kaubalepingu tõttu Soome turg Eesti klaaſitööstuſe mõju alla ja nagu peakſid ſealſed klaaſitööstuſed oma ſeiſukoha käeſt ära andma Eestile. Küſimus on huwitaw mõlematele pooltele, ſeſt waewalt keegi ſiin teiſe kulul elada tahaks. Kui meie waatleme aga arwustikku, mis kõneleb klaaſitööstuſeſt, eriti klaaſi ſiſſeweoſt Eestisſe, ſiis näeme, et kõikide aegade kestel oleme meie need, kes wäljaſt ſiſſe weame klaaſi, mida iſe ſaakſime wäga hästi walmistada.

Nii näeme 1929. a. arweſt, et oleme ſiſſe wedanud wälismaadelt: pudeleid ja purke 40.317 kr. wäärtuſes, pudeleid ja purke walgeſt, poolwalgeſt ja wärwiliſeſt klaaſiſt — 23.729 kr., ſamu juurdelihwitud korkidega 21.068, mitmeſuguſt klaaskaupa pressitud ja walatud 88.314; lihtſat wärwiliſeſt klaaſiſt kaupa 72.837 kr. wäärtuſes jne. kokku 518.704 kr. wäärtuſes. Kui ſiia weel juurde arwata ilustustega tahwelklaas ja ületöötatud peeglklaas, ſiis tõuſeb ſumma nende arwel weel 107.195 kr. wõrra. Neid oleme toonud kõige rohkem Sakſamaalt, kellele järgneb kohe Soome 127.319 kr. Kolmandal kohal on Tſhehho-Slowakkia, neljandal Poola jne.

Ülaltoodud klaaskaup on niiſugune, mida ſiin iſe wäga hästi ſaakſime teha, kuna ſee eriliſt „kunsti" ei nõua. Seni on meie klaaſiwabrikud wähe ſelle oſa peale tähelepanu pühendanud.

Tartu klaaſiwabriku küſimus.

Mõni nädal tagaſi pöörati Tartu linnawalitſuſe poole küſimuſega, kas ſiin ei oleks wõimalik klaaſiwabrikut käima panna. Järelpärimine iſe oli tingitud järgmisteſt asjaoludeſt. Nimelt peawad Läti tööstuſed töölt wallandama wõõramaalaſi, et tööd anda oma töölistele. Ühes Läti klaaſiwabrikus on aga tööl üle 60 eeſtlaſe, kes tuntud heade ja õppinud töölistena. Nende kaotamine wabrikuteſt oleks wabrikutele ſuureks löögiks, ſeſt nüüd peawad nad alles õpilaſi ootama, kes aastate järele hakkakſid oskustöölistena tööle. Et läti tööſturid neid tööliſi-eeſtlaſi endi teenistuſeſt ära ei taha lasta minna, ſiis tahawad nad Tartus käima panna klaaſiwabriku. Sinna aſetatakſe eſijoones tööle Lätiſt wabastatud õppinud eeſtlaſed ja neile liſaks wõetakſe ſiit õpilaſi, nii et wabrikus leiaks eſialgu tööd üle 300 tööliſe. Tartus aſutataw klaaſiwabrik hakkakſi walmistama neid ſorte, mida ſeni wälismailt ſiſſe oleme wedanud, kuid mida ſiin wäga hästi walmistada ſaame.

Walged ühemargaliſed kaotaſid makſwuſe.

Wahetatakſe ümber kuni 6. maini.

Majandusminiſtri ſundmääruſe põhjal kõrwaldatakſe liikwelt arwates 1. maiſt ſ. a. Eesti Wabariigi 1-margaliſed walgeſt metalliſt walmistatud metall-wahetusrahad. Waatamata ſellele, et juba 6 päewa peale nimetatud tähtaega Eesti Panga oſakondade poolt lõpetatakſe liikwelt kõrwaldatawate wahetusrahade ümberwahetamine, on weel ſuurem oſa kõneſolewateſt rahadeſt ümberwahetamata. Kodanikkude enda huwides on ſoowitaw toimetada liikwelt kõrwaldatawate rahade ümberwahetamiſt aegſasti, kuna ümberwahetamiſe edasilükkamine wiimaſeks tähtajaks harilikult toob endaga kaaſa mitteſoowitawa nähtena publiku kuhjumiſe ümberwahetamiſt toimetawate ametiaſutistesſe, milline nii kodanikudele enestele kui ka ametiaſutistele on tülikas. Liikwelt kõrwaldatawate wahetusrahade ümberwahetamiſe wiimaſe tähtaja möödumiſega aga kustub nende omanikkude nõudeõigus riigi wastu ja ſelleks tähtajaks ümberwahetamata jäänud 1-margaliste rahade nimeswäärtus jääb ſelle kodaniku kahjuks, kes rahad jätab enda kätte.

Põgenemine Kremliſt.

Sven Adeloni romaan.

Tõlkinud M. P. 22

Ühtlaſi olin ſügawasti pettunud. Kui teie Freudenſtadtis nimetaſite Gromowi nime, ei äratanud ſee minus wähematki mälestiſt. Ka tema teie poolt antud wälimuſe kirjeldis ei annud mulle wähemaidki haardepunkte. Kuid ma olin lootnud, et tunnen mehe wõibolla ära niipea kui näen teda iſe. Selles wõõras aga ei wõinud ma öelda, et olekſin temaga koos olnud kunagi warem. Kui tema naine — daam, keda te kõnetleſite San Sebastianis — oli tõeliſelt Wera, ſiis ta pidi olema temaga tutwuſt teinud päraſt mind.

Need kaalutluſed wõtſid minult peaaegu igaſugu lootuſe ſeks, et näen weel kunagi Werat. Kogu minu reis tuli mulle ette mõttetu. Siſendaſin endale, et otſin nagu hullumeelne üht warju, kes elas waid minu enda kujutluſes, ja mind hakkas waldama ſuur ſoow Pariiſiſt lahkuda. Ma jäin aga ſellegipäraſt. Wõib-olla, kuna oma ſügawamas ſiſemas kõige kiuste hellitſeſin ſiiski weel lootuſt.

Ma ootaſin.

Te wõite kujutleda, milline põnewus waldas mind.

Enne kella kahteteiſt ſõitis auto uuesti ette.

Siis tuli Wera.

Omas läbematuſes ma olin kohwikuſt lahkunud. Seiſin nüüd wäljas jalgteel ja nägin teda tulewat. Eſimeſel ſilmapilgul ta näis mulle piſut wõõras, kuna olin tahtmatult oodanud, et näen teda endiſelt riietatuna moe järele, mis walitſes umbes kümne aasta eeſt. Muide ta aga ei olnud muutunud.

Juba tahtſin teda risti üle tänawa hüüda nimepidi, kuid imelik argus hoidis mind tagaſi.

Ma ſeiſin liikumatult ja laſin tal astuda ſisſe. Kui auto ſõitis, nägin ta nägu weel hetkeks üsna põguſalt peegelduwat autoaknais.

Eemalduſin ruttu wastasſuunas. Mul oli tunne, nagu mind ümbritſeks udu. Läkſin edaſi waid wähe maad, ſiis wõtſin auto, et ſõita hotelli. Tundſin, kuidas minu ſeesmine liigutus, minu mõtted wajaſid üksilduſt.

Mitu tundi istuſin üksi oma hotellikambris ja ſuitſetaſin ühe ſigareti teiſe järele. Lõpuks rahuneſin ja tundſin, kuidas mu mõtted hakkaſid wähe ſelguma.

Nüüd teie küſite minult muidugi, miks ma ei annud end Werale tunda? See oli minu kawatſuſi, kuid otſustawal ſilmapilgul takistas mul ſeda teha üks ootamatu tunne. Te kindlasti olete kord üle elanud ſeda, et naiſt, kelleſt ollakſe lahutatud igaweſeks, mälestatakſe waid kui kauget ja wõõraſt olendit. See tuleb ſelleſt, et üsna ſelgesti tunnetatakſe, kuidas elaw olend muutub ja ſeepäraſt päewpäewalt muutub wõõramaks, eriti niipea, kui ta on ſilmiſt kadunud. Hoopis teine lugu on ſurnutega. Nad jäawad meie mõtteis muutumatult edaſi ja jääwad meile ſeepäraſt endiſelt armſaiks ja endiſelt lähedaiks.

Niikaua kui olin mõelnud Weraſt nagu ſurnuſt, tundſin, et ta oli mulle ikka weel lähedane. Kuid nüüd, mil nägin teda uuesti elawana enda eel, märkaſin järsku, et oleme jäänud teineteiſele wõõraiks. Tundſin, et kõigepealt mina pidin olema talle wõõras.

See oligi, mis mind takistas teda kõnetleda.

Kõigepealt mind waldas kibe pettumus.

Kõige meelſamini olekſin järgmiſe aurikuga ſõitnud waikſelt Ameerikasſe.

Kuid mul oli teine põhjus Pariiſi jääda kõige kiuste ja Wera otſida üles: ſee oli minu tarwe, ſaada lõplikku ſelguſt minu enda elu ſaatusränkade ſündmuste ſuhtes. Kas wõis Wera mul aidata walguſt muretſeda neisſe tumedaisſe ſündmuſisſe, mis kümne aasta eeſt Wenemaal olid põhjustanud meie lahkuminekul? Weel kord minu mõtted kutſuſid ellu need kummaliſed ſündmuſed. Kas ſee kõik ſaatuſe mäng oli, wõi oli ſündmuſi juhtinud tundmatu, nägematu käſi?

Kõigepealt pani mind kõige enam mõtlema wale teade Wera ſurmaſt, tolle tundmatu ſõbra kiri Kremliſt ja Waragi ſõnad: „Jah, ta lasti maha, ja minu käſul!" Kuidas oli ſepitſetud ſee näiliste tõenduste ahelik, mis nüüd tuli ilmſiks rea pettustena? Hea küll, üks igatahes oli kindel: Mind oli tehtud põhjalikult narriks. Aga kelle poolt?

Järsku pidin mõtlema Waragiſt. Ta oli igal juhul waletanud, kui ta hüüdis: Jah, ta lasti maha, ja minu käſul!"

Kas ka tema oli minu emale ſaatnud tolle minu pildi ja kirja wale teatega Wera ſurmaſt?

Ja ſellel juhul — miks ſiis? Kas ta waheſt oli Werasſe armunud, kui ſee istus wanglas?

Kuid ſiis ta oleks tarwitanud lihtſamat wiiſi. Ta waid oleks wõinud lasta mind hukata ära. Siis tal tee Wera juure oleks olnud waba.

Warag ei olnud igal juhul mitte nende ſüüdistawate kirjade kirjutaja, mis olid õmmeldud minu kaſukasſe ja koos tolle tundmatu ſüüdistuſega andſid ettekäände minu areteerimiſeks. Õieti Waragi kahjuks kõneles waid üksainus asjaolu; nimelt tema hüüatus: „Jah, ta lasti maha, ja minu käſul."

Siis turgatus mulle järsku, et ka Waragi wõidi narrida. Kui ſeal nüüd kuiski kombel pidi olema juhtunud eksitus? Waheſt Wera oli mõistetud ſiiski ſurma? Wõibolla tal oli tſhekas tõepooleſt mõni ſõber, tolle kirja tundmatu äraſaatja, mis teatas minu emale Wera ſurmaſt. Wõis mõelda, et nii hästi Warag kui Wera tundmatu ſõber tſhekas olid weendunud ſurmaotſuſe täitmiſes, kuna tõeliſelt wiimaſel ſilmapilgul oli wahele tulnud mingi juhtumus, wabastus wõi mõni wahetus. Wõibolla oli ära hukatud keegi teine Wera Sorin, kuna tema iſe ſeletamatul kombel oli päästunud.

Midagi ſääraſt oli tollekordſetes oludes Wenemaal wäga wõimalik.

Milliſe ſeletuſe annaks mulle Wera? Kas oli ſiis nüüd nii üsna kindel, et Wera üldſe ſoowis, et teakſin kogu tõtt?

Manaſin oma wahekorra Weraga uuesti ſilme ette. Armuſin temasſe meie kõige eſimeſel kohtumiſel ühel juunihommikul ta iſa mõiſa rõdul. Hiljem ſiis ta ſäilitas oma wõimu minu üle kogu aeg. Kuid armunud mees on halb tähelepanija. Nüüd, mil teda kümne aasta päraſt näen uuesti, pean tunnustama, kui wähe teame meie kui inimeſed teineteiſeſt.

Eriti üks aſi tegi mind tuſaſeks ja andis mulle ... mõelda.

Lähtuſin ſelleſt, et Wera arreteeriti umbes ſamal ajal, mil olin arreteeritud mina. Ta wabanemisajaſt aga ma ei teadnud midagi. Kunagi aga ta pidi olema tſhekaſt pääſnud, ja miks ei olnud ta ſiis ühendusſe astunud minu emaga? Wastus oli mul endal ka kohe käepäraſt. Seepäraſt, ütleſin endamiſi, et Wera wabanedes oli täpſelt ſamas ſeiſundis, nagu mina iſegi päraſt põgenemiſt tſhekaſt. Ta ju pidi teadma, et tſheka ſõdurid jälgiſid teda ja et kõigepealt teda otſitaks minu ema juureſt. Wõibolla et ka Wera põgenes ülepeakaela wälismaale.

Kuid ſeda järeldiſt tahtis tunnustada waid minu mõistus. Südames ma tundſin tõuswat ſalajat kibeduſt. Üsna taſa ſoſistas mulle üks hääl: Kui Wera ſinu ſaatuſe päraſt oleks muretſenud ſamuti, nagu ſina tema oma päraſt, ſiis ta ei oleks reiſinud ära, ilma et enne nii wõi teiſiti — ja kas wõi ohtu pannes oma elu — oleks ühendusſe astunud ſinu emaga, et ſaada ſinu ſaatuſeſt täit ſelguſt.

Nii istuſin hotellikambris ja mõtiskleſin oma üksinduſes ſelleſt mõistatuſeſt. Mõtted eksleſid ſiia ja ſinna. Wahetpidamatult ma awastaſin uuſi wõimaluſi, kuid ainult, et heita neid kohe jälle kõrwale.

Päraſtlõuna jooksul tegin wiimaks ühe otſuſe: Järgmiſel päraſtlõunal tahtſin Werat tema mehe äraolekul külastada.

Alles enne kella wiit lahkuſin oma hotelliſt.

Oli üks neid leebeid päraſtlõunaid Pariiſis, mis juba laſid aimata kewade tulekut. Tundſin end kurwana ja wäſinuna. Sellel ſilmapilgul ma tulin endale ette peaaegu nagu ſurnu, kes käib ringi elawate hulgas ja on unustatud nende poolt, kes talle ſeiſid lähedal.

Meie teotſemiſe põhjuſed on ſagedasti wäga tumedad, paljutähenduslikud. Wõibolla ſelleks reiſiks oli mind õhutanud waid romantiline igatſus, ebamäärane lootus. Kuid kohtumine Weraga oli teinud mu uuesti kaineks. Sain aru, et oleme jäänud mõlemad teineteiſele wõõraiks, ja nagu wõõras, wanade päewade pooleldi unustatud ſõber, tahtſin temaga kohtuda järgmiſel hommikul.

Selleks õhtuks ma olin ette näinud ühe teiſe, kaunis ükskõikſe külastuſe. Olin teel Leiba Silberſchwangi, oma nüüd ſurnud ſõbra Joſeph Silberſchwangi poja juure. Olin mõlemaiſt Helſingis lahkunud kohe päraſt põgenemiſt. Päraſt wahetaſime aastate jooksul weel mõned kirjad. Muuſeas olin Silberſchwangile Ameerikas õiendanud mõningad ülesanded.

Waheajal ta oli elama aſunud Pariiſi ja ſeal awanud juweliiriäri. Mõni aasta hiljem ſain ühe meie ühiſe tuttawa läbi New-Yorgis ſõnumi tema ſurmaſt.

Ma teadſin, et tema poeg ajas nüüd äri edaſi.

Minu külastuſe eesmärk oli kõnelda Leibaga üheſt tehinguſt, mida tahtſin ſõlmida ühele oma Ameerika ſõbrale. Samal ajal aga mu külastuſel oli weel teine, ſalajane kõrwalmõte. Wõibolla juweliir wõis mulle anda mõningaid teateid Gromowi kohta.

(Järgneb.)

Induſtrial Trusti eſitaja majandusminiſtri jutul.

Selgitab küſimuſt, kas truſt wõib wõtta kontſeſſiooni.

Nagu eilſes lehes lühidalt teataſime, ſaabus kolmapäewal õhtuſe rongiga Tallinna Induſtrial Trusti eſitaja Waſiades.

Eile käis Waſiades inſ. Grünbergi ſaatel majandusminiſtri jutul. Ta eſitas majandusminiſtrile wolituſed Induſtrial Trusti poolt, milles palutakſe temale anda kõiki tarwiliſi ſeletuſi meie jõuallikate ja tööstuſe tehniliſe ja majandusliku olukorra kohta. Härra Waſiades arwas, et 4—5 päewa jooksul läheb temal korda ſelgitada, kas on wõimalik teostada Induſtrial Trusti kawatſuſi eesti jõuallikate ſuhtes. Kui ſee tema arwates peaks olema wõimalik, ſiis teataks ta ſelleſt Londoni ja ſiis ſõidaks ſealt Eestiſſe trusti asjatundjad, et ſiin wiia läbi wajalikke uurimistöid.

Induſtrial Trustiga läbirääkimiste küſimus oli eilſel wabariigi walitſuſe koosolekul arutuſel, kus majandusminiſter ette pani walida iſik, kes hakkaks trusti eſitajaga läbirääkimiſi pidama.

Nagu hra Waſiadese ſeletusteſt meie lehe eſitajale ſelgus, takistaſid tema waremat Eestiſſe tulekut teatawad asjaolud, mis olid ühenduſes optſiooni küſimuſega. Alguſes pidid Londoniſt ſõitma kahekeſi, kuid teine trusti eſitaja inſ. Johnſon ſai juſt enne wäljaſõitu Londoniſt autoõnnetuſe läbi wigastada ja oli ſunnitud minema haigemajja.

Eda ſeletas hra Waſiades, et majandusminiſtri poolt trustile ſaadetud kawad rahuldawad trusti täiesti. Nüüd tahetakſe ainult neid kawaſid kontrollida, kas tehtud kalkulatſioonid wastawad ka tõelikkuſele. Uurimistöödeks tahab hra Waſiades ſeni kui trusti eriteadlaſed pole kohale jõudnud, kaſutada eesti inſeneride ja asjatundjate kaastööd.

Kui uurimistööd eesti jõuallikate kohta lõpule on wiidud ja need trusti rahuldawad, ſiis alustatakſe walitſuſega otſekohe läbirääkimiſi kontſeſſiooni ſõlmimiſe asjus jõuallikate kaſutamiſeks.

Härra Waſiades on rahwuſelt greeklane, kuid pärit Inglismaalt. Hariduſelt on ta rahandusteadlane ja tunneb eriti tööstuſe finantſeerimiſt.

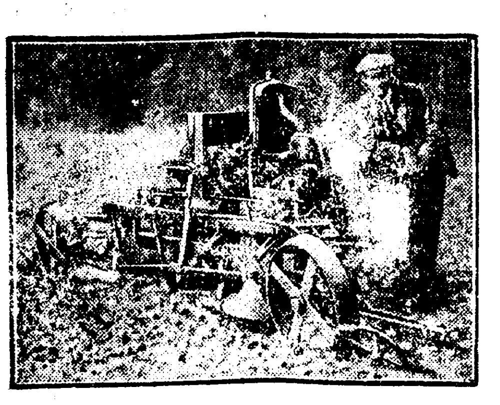

Iſekündja ader.

Ingliſe inſener Ford — mitte aga autokuningas! — on konſtrueerinud uue ſaha, mis ilma inimjärelwalweta täitia iſeſeiswalt töötawat. Talupidaja wõi buue adra panna õhtul põllul tööle ja hommikul ülesärgates on töö tehtud ning wõib äestamiſele aſuda. Leidur on kindlas weendumuſes, et tema leiutis läbi lööb, kuna eſimeſed katſed on igati tagajärjekad olnud.

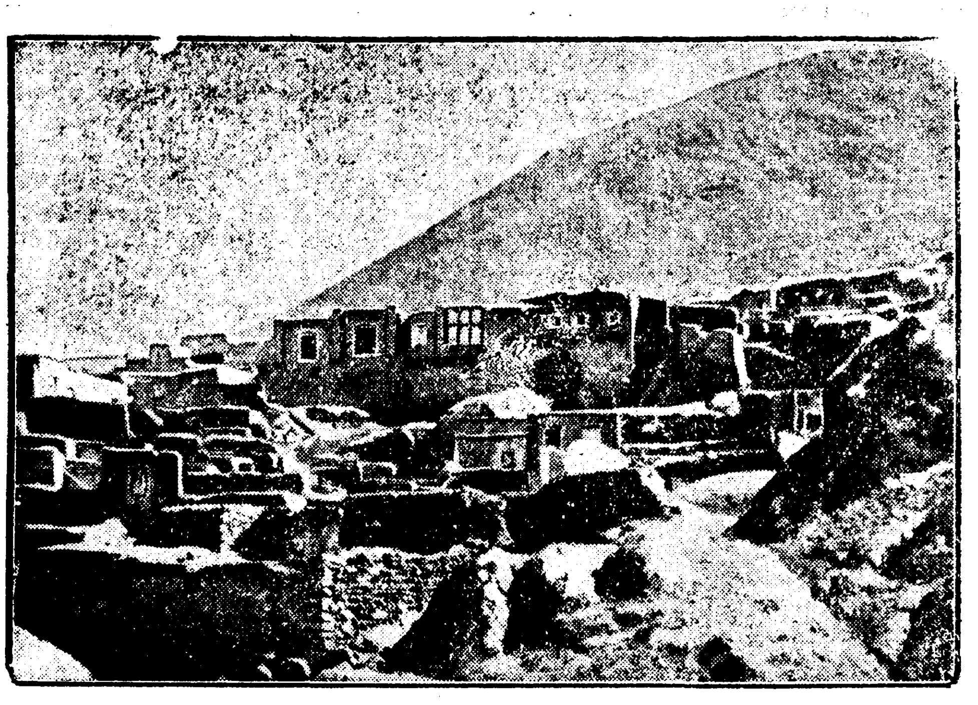

Kaukaaſia looduſejõudu e mängukanniks.

Raske maawäriſemine, mis Taga-Kaukaaſiat, eriti Ararati mäeſt põhjapoolſes oſas rängalt tabas, on ſuurt häwitustööd teinud. Sadanded eluaſemed on maataſa tehtud. Mõned teated hindawad ſurnute arwu 700 peale. Pildil on küla Perſia piirilt, maawäriſemiſe kolde lähedalt.

Egiptuſes weriſeid kokkupõrkeid.

Mituſada haawatut, nende hulgas kaks endiſt peaminiſtrit.

Walitſus hoiab ſõjawäge löögiwalmis.

Kairoſt, 2. mail. Egiptuſes on ſiſepolitiline ſeiſukord muutunud äärmiſelt põnewaks. Kairos oli ſel puhul werine kokkupõrge Wafdi erakonna liikmete ja politſei wahel. Politſei wõttis tarwituſele ſõjariistu, kusjuures haawata ſai mituſada inimeſt. Haawatute hulgas on kaks endiſt peaminiſtrit: Muhmud paſha ja Nahas paſha. Kokkupõrge tekkis ſelleſt, et Wafdi erakonna liikmed püüdſid ſuuremal hulgal aſuda rongile, et ſõita Tantasſe pidama meeleawalduſi, eelſeiswate walimiste boikoteerimiſe kaſuks.

Tanta on paik, kus neil päiwil juhtus kohutaw raudteeõnnetus. (Rongis ſüttis ſõidu peal põlema mitu wagunit, kusjuures 41 inimeſt ſurma ſai) Wafdi erakonna liikmed tahtſid raudteeõnnetuſe paika ära kaſutada kihutustööks praeguſe walitſuſe wastu. Politſei astus aga wahele ja ei laſknud meeleawaldajaid rongile. Politiliſe ſeiſukorra teraweneminiſe tõttu on Kairo garniſon alaliſelt löögi walmis ja kuninga ihukaitſewägi on kõwendatud. Ametlikult teatatakſe, et peale eelkirjeldatu ei ole Egiptuſes kokkupõrkeid olnud ja et ka Tantas on ſeiſukord normaalne.

Otſustaw wõitlus Madeiral.

Rewolutſionäärid alla andmas?

Liſſabonist, 2. mail. (Trj.) Madeira ſaarel tegid Portugaalia wäed reedel uut katſet maale minna. Piro Cruzi ümbruſes, Funchali lähedal, läks walitſuſe wägedel korda randa ſaada, päraſt ſeda kui riſtleja „Vasco de Gama“ oli pikemat aega pommitanud rewolutſionääride ſeiſukohti rannal. On käimas wihane lahing ja Portugaalia ametlik telegramm ütleb, et rewolutſionääride lõplik allaandmine on ainult weel tundide küſimus. Walitſuſe ſõjalaewadel on läinud korda tabada kahte laewa, mis pidid rewolutſionääridele wiima relwu ja laskemoona.

„Do 10“ tiiwad kannawad.

Madriidist, 2. mail. (Trj.) Rio del Oroſt, Hispaania Lääne-Aafrikaſt, teatatakſe, et ſinna on jõudnud Sakſa hiiglalennuk „Do 10“, mis alustas reedel lendu Las Palmaſeſt. Teade ei ole ſenini weel kinnituſt leidnud. Teated ütlewad aga üksikasjalikumalt, et „Do 10“ tahab järgmiſe nädala eſimestel päewadel jõuda Braſiilia randa. Teatawasti alustas „Do 10“ juba ammu lendu üle Atlandi ookeani. Jaanuari kuul tabas teda päraſt mitut wähemat õnnetuſt ſuurem awarii Kanaaria ſaartel, mille tõttu tuli lennuk põhjalikult kohendada ja lennu jätkamiſt pikemaks ajaks edaſi lükata.

Hispaania Stinnes wanglas.

Madriidist. Wangistati Hispaania rikkam mees Juan March, keda loetakſe Hispaania jõukamaks tubaka- ja õlimagnaadiks. Juan March wangistati ööl wastu reedet, kui ta katſet tegi oma perekonnaga Hispaaniaſt lahkuda. Ta toodi wahi all Madriidi, kus ta kohtu alla antakſe korruptſiooni ſüüdistuſega. Hispaanias on äratanud pahameelt J. Marchi tehingud tubakamonopoli alal, kusjuures teda ſoodustas diktaator Primo de Rivera.

Lennuliin üle Atlandi.

Ja kohtamine põhjanabal.

Friedrichshafeniſt, 2. mail. (Trj.) „Zepi“ juht dr. Eckener jõudis tagaſi Pariiſiſt ja ſeletas ajakirjanikkudele, et Atlandi lennuliini loomine on teostumas. Prantſuſe õhuminiſter Dumeſtril ja teiſed Prantſuſe kõrgemad ametnikud on läbirääkimistel annud nõusolekut, et Prantſusmaa omalt poolt toetab lennuliinide loomiſt zeppelini abil üle Atlandi ookeani. Dr. Eckener kawatſeb lähemal ajal Prantſuſe õhuminiſteeriumile eſitada üksikasjaliku memorandumi, mis ſaaks aluſeks edaspidistele läbirääkimistele.

Küſimuſe peale, kui kaugel on ettewalmistuſed „Graf Zeppelini“ lennuks põhjanabale, ſeletas dr. Eckener, et tal on juba põhjalikud nõupidamiſed olnud allweelaewa „Nautiluſe“ juhi Wilkinſiga. On kokku lepitud, et Wilkins oma allweelaewaga läheb jää all põhjanabale ja ſamal ajal algab lendu „Graf Zeppelin“. Põhjanaba piirkonnas on kawatſetud kohtamine allwee- ja lennuekſpeditſiooni wahel. Üksikasju kohtamiſe üle ei olewat aga weel kindlaks määratud.

Düünal hukkus laew.

Kaks inimohwrit.

Riiaſt, 2. mail. Düünal, Riia lähedal, jooksis madalikule Riia börſikomitee jõuline bugſiirlaew „Sanders“. Peale ahjukütja ja tema ema pääſeſid teiſed hukkuwalt laewalt. Hukkunud laew oli 76,87 brutto tonni ſuur.

Raadio ringhäälingu kawa:

Pühapäewal, 3. mail.

Tallinna. 9,55 jumalateen. Pühawaimu kirik. Jutl. õp. Beckmann. 12,15 Jõgewa ſordikaswanduſe juur- ja mugulwilja oſakonna juhataja Jul. Aamiſepp: Söötjuurwilja kaswatamiſeſt. 12,45 põllumajanduslikke teateid. 13 lugemistund (eſineb Albert üksip). 13,30 lõunane kontſert poola muuſikaſt. Juh. md. A. Krull. 14,30 Eesti Karskusliidu ſekretär E. Kubjas: Waade lennukilt alkoholiwastaſe wäerinna praegustele ſeiſukohtadele (ülek. Tartuſt). 15 „Wahitorni“ ſeltſi kõned. 18,30 teateid ja grammofonimuuſ.. 18,45 wana tantſumuuſ. Salong, (Oja, Kärt). 19,15 päewauudiſeid. 19,25 ilmateade Tartuſt. 19,30 prof. Treiberg: Poola wabaduswõitluſed 19. ſajandil. 20 Kontſert. Juh. md. A. Krull. 21,30 tantſumuuſ. heliplaatidelt.

Tartu. 10 jumalateen. Ülikooli kirikuſt. Jutl. prof. dr. Rahamägi. 12,15 ülekanne Tallinnaſt. 14,30 Eesti Karskusliidu ſekr. E. Kubjas: Waade lennukilt alkoholiwastaſe wäerinna praegustele ſeiſukohtadele. 18,30 teateid ja grammofonimuuſikat. 18,45 ülekanne Tallinnaſt. 19,25 ilmateade. 19,30 ülek. Tallinnaſt. 21,30 tantſumuuſ. heliplaatidelt.

Helſingi ja Lahti. 10 ſoomekeelne jumalateen. 12 kontſ. 14,30 kontſ. 17 grammof. 18,10 kõne. 18.35 muuſ. 19.40 lauluetek. 20 ork. kontſ. 20,30 arstiteaduslik loeng. 21 kaunimaid muuſikapalu. 21,45 päewauud.

Stokholm. 15 ajaw. 16 André muuſeumi awamine. 17.30 muuſ. helipl. 20,15 klawerim. 22,40 ajaw. muuſ.

Oslo. 18.15 kuuldem. 21 ork. kontſ. 22 laule ja rewüü. 23.05 koori ettek. 23.35 tantſumuuſ.

Kallundborg. 13 puhkp. ork. kontſ. 15 kontſ. 21 klaſſiliſt muuſikat. 23 ork. kontſ.

Riia. 15.30 kontſ. 17 kontſ. 20.03 poola muuſikat orkeſtrilt. 21.30 kontſ. 23.30 tantſumuuſ.

Warſſaw. 13.15 ſümf. matinee philharm. ork. 15.20 ja 14.45 muuſikat. 17.30 ja 17.55 grammof. 18.40 politſei ork. 20.50 grammof. 22.15 kontſ. järg. 23.15 poola laule. 24 tantſumuuſ.

Berliin. 12.30 Bachi kantaat nr. 108. 13.30 Königsbergiſt lõuna-kontſert. 16.30 mandol. ork. kontſ. 19.55 kammermuuſikat. 23 teateid ja kuni 1.30 tantſumuuſikat.

Praaha. 8 kontſ. 9.30 orelikontſ. 13.05 kontſ. 17 kontſ. 19 moodſaid heliteoſ. 20.05 kontſ. 21 operett. 23.25 muuſikat kohwikuſt.

Wiin. 13.45 ſümf. ork. kontſ. 14.10 helipl. 16.30 kontſ. 18.30 kammerm. 20.40 laulude õht. 21.10 lõbu aid heliteoſ. 23.30 kontſ.

Budapeſt. 12.30 waim. muuſ. 15 grammof. 19.40 mustlaskapell.

Pariis. 8.45, 12.30 heliplaate. 13.30 orelimuuſ. 14 tantſumuuſ. helipl. 15, 17 helipl. 21 kontſ. 23.30 helipl. kontſ.

London. 16 kirikumuuſ. 17.15 kaitſewäe ork. kontſ. 18.30 laule. 22.05 muuſikat.

Leningrad. 7.30 heliplaate. 10 kontſ. 15 kontſ. lastele. 16 kontſ. 17.30 kammermuuſ. 19.30 kontſ.

Moskwa. 7.35 kontſ. 11 tööliſ-lõunakontſ. 19.10 ja 21 kontſerte.

Prantſuſe rahwalaulude kontſert Tallinnas.

Kawas waremaid rahwalaule 16.—18. ſajandiſt. Eſimene ſelleſarnane algatus Eestis.

L' Alliance Françaiſe Tallinna komitee korraldab 9. mail Tallinnas ohwitſeride kaſiino ruumides Prantſuſe rahwalaulude kontſerdi. Kawas on ette nähtud rida wanu rahwalaule 16., 17. ja 18. aastaſajaſt. Ettewõtet on lahkesti lubanuda toetada paremad eesti jõud, eriti pr. Rei, pr. Mikk-Krull, prl. Milwy Laid, pr. Kapper, pr. Krasnokutski jt.

Prantſuſe kunstitoodete lewitamiſe ja wahetamiſe ühing Pariiſis on eneſe peale wõtnud tekstide muretſemiſe, mis kontſerdi möödumiſel annetatakſe konſerwatooriumi raamatukogule.

Tuleb allakriipſutada, et tähendatud kontſert on esmakordne ſelleſarnane algatus Eesti pealinnas. Ettekannete programm ja ſelle jaotus moodustawad omaette terwiku, mida raske ſaawutada iſegi Pariiſis. Mõned oſad kuuluwad ſõna tõſiſes mõttes haruldaste hulka.

Õiguſega öeldakſe, et rahwa hing elab rahwalauludes. Sama tõde makſab ka Prantſuſe rahwalaulude kohta. Ja ſellepäraſt pakub Tallinnas korraldataw Prantſuſe rahwalaulude kontſert-laulupidu haruldaſe juhuſe tunda lähedalt Prantſuſe rahwa elurõõmſat, õrna ja rüütlimeelſet, kuid ſelle juures ſiiski tõſiſeks jääwat hinge.

Krediit Panga peakoosolek.

Neil päewil peeti Krediit Panga peakoosolekut. Koosolekul eſines juhatuſe eſimees G. Westel pikema aruandega panga tegewuſeſt. Kõneleja puudutas üldiſelt wiimastel aastatel kestnud majanduslikku kriiſi ja ſellega ühenduſes olewaid rahandusturu küſimuſi eestkätt meil. Nagu aruandeſt ſelgus, on möödunud aasta meie rahwamajanduſes ja rahaturul olnud eriti ebaſoodne. Kaks panka on ſunnitud olnud raskuste tõttu likwideeruma, mis ka teistele pankadele mõjus halwawalt. Sellele waatamata on Krediit Pank ſiiski tegutſenud edukalt ja näidanud oma tegewuſes iſegi ſuurenemiſt. Hoiuſummad on aasta jooksul ſuurenenud ligi 2 milj. ja laenud 2,28 milj. krooni wõrra. Pangal on olnud ka möödunud tegewusaasta kestel raskeid momente. Need tekkiſid peale Diskontopanga ja Kommertspanga pankrotti jäämiſt. Siis hakati hoiuſummaſid ſuurel määral wälja wõtma. Õnneks oli pangal ſiiski wõimalus nõudmiſi rahuldada. Lõpuks eſitas aruandja koosolekul möödunud aasta äriſeiſu, mis on taſakaalus 30.833.000 kr. Puhastkaſu on ſaadud möödunud aastat 66.913.72, milleſt määrati tagawarakapitaliks 9.000 ja diwidendiks 56.000 krooni. Aruanne kinnitati eſitatud kujul. Juhatusſe waliti tagaſi 3 aasta peale G. Westel ja W. Kargaja, panga nõukogu uuteks liikmeteks W. Neuhaus ja Joh. Kalm.

Daani ſaadik Tallinnas.

Eile ſaabus Tallinna Daani ſaadik de Lerche. Saadik jääb ſiia paariks nädalaks.

Kaitske oma kopse

Kindlas usus suitsetajate arusaamisse julgesime esimestena Eestis omandada kalli pneumaatilise tubakapuhastamise sisseseade. See lootus ei ole meid petnud — suitsetajate poolehoid meie saadustele tõendab seda

Iga päevaga kasvab nõudmine meie tuntud paberosside

MANON
LIA & ORIENT
järele

Kaitske oma kopse

A. J. Laferme

Ekſamite hõlbustus.

Paljud ekſamid ülikoolis langewad ühe ja ſama päewa peale.

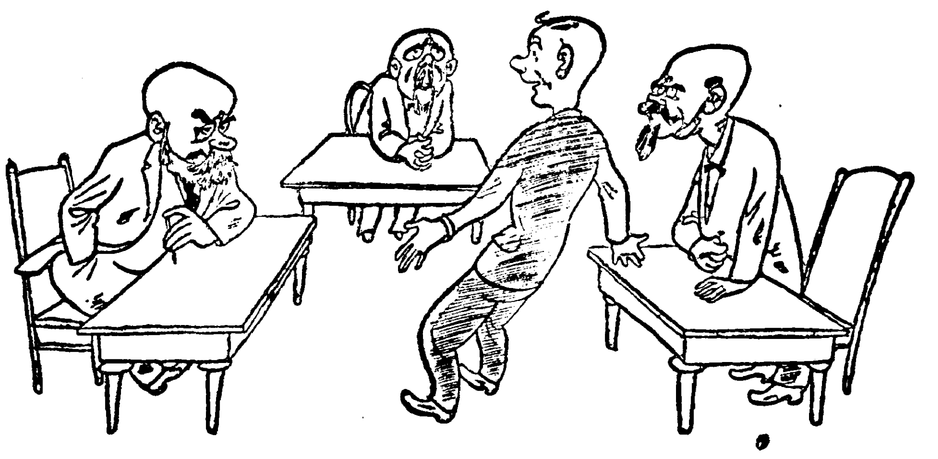

„Wäga ilus wastutulek, härrad profeſſorid, nüüd wõin wastata teile kõigile ühekorraga, — nii ei ſaa üldſe midagi wastata.“

Sädetelegraaf märgib:

220.000.000 ſõitjat. Londoniſt. Maa-aluste raudteede aktſiaſeltſi aastakoosolekul näitas aruanne, et aasta kestel on maa-aluſeid raudteid tarwitanud 220.000.000 ſõitjat.

Themſel oma politſei. Londoniſt. Themſe jõel korrapidamiſeks loodi eriline politſei, kes warustatud on kiirſõidu mootorpaatidega ja raadiojaamadega, et wõimaldada pidewat ühenduſt rannapolitſeiga. Themſe politſei ülesandeks on korraldada laewaſõitu Londoni piirkonnas, et ära hoida warguſi ja kuritarwituſi laewadel.

Rongiõnnetus Pariiſis. Pariiſiſt. Esmaspäewa õhtul jooksis maa-alune rong Bastille'i jaamas teiſele rongile otſa. Kaks iſikut ſai raskesti ja 23 kergesti haawata.

Sotſialiſt ja troonipärija. Londoniſt (Trj.) Waleſi prints, kes on jõudnud Euroopasſe ja aſub teel Inglismaale, ſaatis Ingliſe autotööstuſele dominioonide ſekretäri Thomaſe kaudu telegrammi, milles ta õnne ſoowib tööstuſele eduka tegewuſe puhul. Thomas pidas ſel puhul kõne, milles ta ütles, et Waleſi prints on omale loonud unustamatu kuulſuſe kui Inglismaa parem kaupmees. Ta pühendumine riigi huwidele on wõitnud kogu maailma imetluſe.

Vikers elektrifitſeerib Wenemaad. Londoniſt (Trj.) Vikerſi tehaſed Inglismaal on ſõlminud Nõukogude Wene walitſuſega ſuure lepingu Wenemaa elektrofitſeerimiſe tööde läbiwiimiſeks. Need elektrifitſeerimiſe kawatſuſed on ettenähtud n. n. pjätiletkas ja Vikerſi firmal oli juba 4 aasta eest ſõlmitud üks ſamaſugune leping.

„Ei, ſir!“ Londoniſt (Trj.) Ingliſe ſiſeasjade ſekretär Clynes'ile eſitati alamkojas küſimus, kas on Hispaania endiſelt kuningalt Alfonſolt päritud lubaduſt, et ta Inglismaal wiibides loobuks oſa wõtmaſt Hispaania politiliſeſt eluſt.

Clynes wastas küſimuſe peale lühidalt — „Ei, ſir!“

„Jack“ jälle haawatud. New-Yorgiſt, 28. aprillil. Kuulub bandiit Jack Diamond, kes 22. aprillil 25.000 dollariliſe kautsjoni wastu wangiſt wabastati, ſai kuskil alewi kõrtſis mitmeſt rewolwrikuuliſt raskesti haawata. Diamond paigutati haigemajja.

Katſetamine häwitas wabriku. Magdeburgiſt. (Trj.) Raske plahwatus häwitas teatawasti eſimeſe Sakſa ſahariiniwabriku, kusjuures 9 inimeſt ſurma ſai ja paljud haawata, neiſt mitmed raskelt. Plahwatuſe tagajärjel puhkes tuli ja häwitas wabriku täielikult. Plahwatuſe põhjuſt ei ole weel täpſalt teada, ſiiski arwatakſe nüüd, et õnnetus tekkis uute, ſeni proowimata ſegude walmistamiſel.

Waleſi prints Fontainebleaus. Londoniſt. Ingliſe troonipärija, kes wiibib praegu Prantſusmaal, käis Fontainebleaus külastamas Hispaania endiſt kuningannat Ena't, kes on tema lähedane ſugulane. Halwa ilma tõttu pidi lend Inglismaale edaſi lükatama.

Kuninga haigus ja kõrtſid. Londoniſt. (Trj.) Kuninga haigus on rängasti wapustanud Londoni restorane. N.n. Kiteat restoranide wõlauskujate koosolekul tehti kindlaks, et aja jooksul, mil Ingliſe kuningas oli raskesti haige, on restoranides külastajate arw kataſtroofiliſelt wähenenud. Parem ſeltskond ei pidanud ſobiwaks lõbutſeda ja tantſida, kui kuningas lamas haigewoodis. Ühtlaſi on Londoni restoranide peale mõju awaldanud ka rahanduslik kriis Ameerikas ja Prantſusmaal.

Miki wõitis Austini. Londoniſt. (Trj.) Ingliſe ſpordiringkondades ſünnitas ſenſatſiooni tenniſewõistlus, kus jaapanlane Miki wõitis ingliſe meiſter Austini. Settide wahekord oli 6:3, 9:7, 6:2.

Põgenikud Kuradiſaarelt? Port of Spain. (Trj.) Trinidadiſt teatatakſe, et n.n. Wäike-Riveras, Põhja-Trinidadis, tuli randa wäikeſe paadiga 8 kurnatud meeſt. Nähtawasti olid nad põgenikud prantſuſe ſunnitööliste aſunduſeſt Kuradiſaarelt. Kaks meeſt läks inimaſulatesſe toidumoona otſima, kuid nad wangistati ſilmapilk. Seda nähes põgeneſid kuus ülejäänud tagaſi paati ja ruttaſid merele.

Otſitakſe kadunud inglaſi. Stokholmiſt. Aktſiaſelts „Aerotransport“ teatas, et ta on walmis oſa wõtma Briti arktiliſe ekſpeditſiooni kadunud liikmete otſimiſeſt Gröönimaal. Ühing ſaadab wälja ühe lennuki täieliku warustuſega. Otſimislend läheks üle Bergeni ja Islandi.

Toimetuſele ſaadetud kirjandus.

„Eesti Naiſe“ maikuu number. Siſu: Emadepäewaks. Eluküſimuſi. Kellele wiia nüüd... Meie majanduselu organiſeerimatuſeſt. Jää hüwasti, mu waikne... Jooni perekonna ajalooſt. Uus ema. Tee õnnele leiad endas. Maailma ſõda arwudes. Meie ja oſad. Mida 1797. a. Berliinis ilmunud kosmeetika artiklil naistele on öelda. Kuritööd alkoholi mõjul 15. märtſiſt kuni 15. aprillini. ſ. a. Tüſeduſe wastu wõitlemiſeſt. Käſitöö oſa. Kaaſaandeid: „Wäikeſe Sõber“, muſtri- ja lõikeleht.

„Külwaja“ nr. 4. aprilli number.

„Eesti Skaut„ nr. 7. Jüripäewa number.

Edg. Wallace. Surma meloodia. Lub. nr. 163/14.

Konwerſatſioon-lekſikon — teadmiste üldine ſõnaraamat. — 1. Kirjastus „Elu“ Tallinnas.

Eesti Arst nr. 4. mitmekeſiſe ſiſuga.

Lootusringi juht nr. 5—6 aprilli-mai number.

Seaduſed ja määruſed teaduſe, kunsti ja kirjanduſe alal. Koostanud Aleks Kurtwits.

Ajalooline ajakiri nr. 1, 1931. a.

Wold. Waga. Das Schloss Pöl ſama, ein Denkmal der Kunst des 18. Jahrhunderts im Eſtland. Tartu, 1931.

Wold. Waga. Denkmäler der Plastik des Klaſſizismus im Eſtland. Tartu, 1931.

Üliõpilasleht nr. 6, aprilli number. Käesolewal ſemeſtril ilmub weel üks number, mais.

Tõekspidamine otſib ja ootab teostajaid.

On huwitaw jälgida, milliſe järeljätmatuſe ja wiſaduſega mõni aade wõi tõekspidamine ajaloos on otſinud ja käesolewalgi ajal taotleb oma teostamiſt.

Wenemaal on praegu käſil kommuniſtliſe elukorralduſe teostamine. Selle poole ſihitud tahe on nii intenſiiwne, et ta praegu tagaſi ei kohku ka kõige wägiwaldſemate wõtete eeſt, nagu näiteks hiljutiſed ſündmuſed Ingeris.

Meie ei ſaa poolda ſelliſeid wägiwalla mõtteid, ei ſaa poolda neid niikaua, kui meil uſku on ſelleſſe, et inimſoo ja rahwa kollektiiwſed tõekspidamiſed omaks teostamiſeks parema, humaanſema teostamiswiiſi leiawad, mis wõrſuma peawad rahwa liikmete wabaſt tahtmiſeſt, wabaſt kohuſetundeſt tingitud loodumiſeſt ſeniſeſt ja halwemaſt — tulewaſe ja parema kaſuks.

Meie iga-aastane karskuspüha mai eſimeſil päewil, ſelle pühitſemine koolides, kus hariduſministeerium ſelleks on reſerweerinud aja, on wäljendus ſelleſt, et meie riigiwõim tunnistab normaalſeks ja ſoowitawaks ſelliſt ühiskonda ja kultuuri, kus alkoholil üldſe aſet ei oleks. See on ſaanud riigiwõimu ja ka ühe ſeltskonna oſa tõekspidamiſeks.

Kuid ſee oſa ſeltskonnaſt on ſenini olnud weel niiwõrd wäikearwuline, et wõimatu oleks lugeda karskustõekspidamiſt üldiſeks, mis tänahomme oma teostamiſt wõiks oodata.

Tõekspidamine peab weel lewima ja tema teostumine peab eſialgu toimuma ainult ühiskonna ja riigi algrakus — perekonnas.

Seda teed on karskustõekspidamine käinud ka ſeal, kus ta nüüd on ſaanud juba riiklikuks tõekspidamiſeks nagu Põhja-Ameerika Ühendriigid ja Soome.

Kas oleme kohustatud wälja jätma alkoholi omiſt kodudeſt?

Eks ole ju igaühe perekonna ala ta oma ilm, mida igaüks wõib korraldada nagu temale meeldib. Perekond on omaette riik, kus perekonna iſa ja ema koos omad ſeaduſed maksma panewad. Kellel tohiks õigus olla oma nõuetega eſineda ſeal, kus ta mingiſuguſeid kohustuſi ei kanna? Kui ühiskond ükſi kodudelt midagi nõuda wõib, ſiis peaks tal kodule ja perekondadele ka midagi anda olema.

Elaks üksik inimene ehk perekond keſet ääretut ookeani tühjal ſaarel ja poleks tal mingit ſuhet mujal elawate inimestega, ſiis wõiks ütelda, et ta ei ſaa teistelt midagi ega ole ka kohustatud teistele midagi andma. On aga üksikud ja perekonnad liitunud rahwaks, puutuwad nad ükſteiſega kokku, ſiis on nad alati ükſteiſele andjad ja ükſteiſelt ſaajad. Antakſe ükſteiſele ja ſaadakſe ükſteiſelt töö ſaaduſi, wahetatakſe mõtteid, tööoskuſi, elu kogemuſi jne. Riik ja perekond annawad teistele ka ſeal, kus pealiskaudſel waatlemiſel ei paistagi olema mingiſuguſt andmiſt ja ſaamiſt. Kui ſagedaſti antakſe ükſteiſele kõrgewäärtusliſt eeskuju oma riikliſe eluga. See on ka andmine ja ſaamine, olgugi et ſelle ſaamiſe ja andmiſe juures ei taſuta ükſteiſele ei rahaga ega mõne muu nähtawa wäärtuſega. Nii oleme me alati ükſteiſele andjad ja ükſteiſelt ſaajad.

Saamiſe juures on ikka meie ſoow ſaada alati head, kõrgewäärtusliſt. Moodustume meie ju ſuurelt oſalt ſelleſt, mis teistelt eeskuju, ilmawaate, kõlbliſe, esteetiliſe arengu aſjus ſaanud oleme. Teiſeſt küljeſt anname teistele ſeda, milleſt iſe moodustume.

Nii ſeiſame ükſteiſe wahetpidamatu mõjutuſe all. Tahame me, et ühiskond wabaneks alkoholismi kommeteſt, tahame, et ſeltskond meie lastele alkoholi kiuſatuſi ja joomakombeid ei pakuks, ſiis peame ühiskonnale pakkuma omaſt koduſt ja perekonna-eluſt alkoholiwabu kombeid. Tahame, et alkoholi koormatuſiſt wabaneks rahwas ja riik, ſiis peame alkoholiſt wabastama kõige peamiſelt riigi algraku — perekonna. Tahame, et riigis maksmuſele pääſeks alkoholi keeld, ſiis peame ſelle keelu kõige enne maksma panema perekonnas. Kui tahame, et riik annaks karskuſe tõotuſe, ſiis peame ſelle tõotuſe andma iſeenda ja oma perekonna eeſt. Teiſiti ei ole ſee mõeldaw ja teiſiti ei ole kuskil ilmas ka olnud, ſeſt oleme alati ükſteiſele andjad ja ükſteiſelt ſaajad.

Selleſt järgneb paratamatuſega, et kui tahame, et wabaneksime iſe ja meie lapſed alkoholismi koormatuſiſt, ſiis oleme kohustatud tahtma wabastada alkoholiſt oma kodu ja oma eraelu. Meie kodu ja meie eraelu ei ole ſiis mitte niiſugune ala, mille wastu üldſuſel mingiſuguſeid nõudmiſi olla ei tohi. Nii üldſuſe kui ka meie era huwid ühtlaſi nõuawad meilt, et kaoks alkohol meie koduelust.

Kes on need kohuſetundlikud, kes tänawuaastaſe karskuspüha puhul ütelda tahawad: Minu kodus olen mina peremees ja minu tõekspidamiſe järele hakkab maksma ſeal alkoholi keeld.

Kui tahame alkoholismi pahede wastu teha midagi teoga, millel oleks ka tegelikke tagajärgi, ſiis algagem riikliſe alkoholikeelu ettewalmistamiſt — alkoholi keeluga omis kodudes.

Üheks wõimſamaks wastaſeks alkoholi keelu teostamiſele kodudes on nii wäga ſiſſejuurdunud joomakombed.

Joomakombed on nii läbi imbunud meie ſeltskondliku elu, et wõimalikuks ei peeta peaaegu ühtki ſeltskondliſt ehk perekondliſt wähegi ſilmapaistwamat ſündmuſt mööduda laſta, ilma et alkohol ſeal juures ei oleks. See komme on ſaanud nii öelda kirjutamata ſeaduſeks, milleſt praegu alles nii wäheſed mööda minna julgewad. Kui wähe on praegu neid, kes ſõandawad iſeteadwalt ja julgelt riſti wastu astuda ſeltskonna nõudele, et kooswiibimiſtel ja pidudel peab olema wiina. Kui wähe on praeguſel ajal neid, kes iſegi oma parema äratundmiſe järele julgeks murda ſeda ſeltskonnas makswat kommet. Nii mõnigi teeks ſeda tõetundmiſe päraſt, nii mõnelgi on tunne, et omas perekonnas peolauale aſetades wiinu, ta oma ümbruſele uue tõuke annab wiina ja joomakommete austamiſele. Nii mõnelegi ütleb ta ſüdametunnistus, et ta ſellega alkoholismi wõrku põimib, milleſſe nii mõnigi nõrgem ennaſt käteſt ja jalgadeſt ſiſſe mäſſib kuni täieliku hukkumiſeni.

Me näeme, et joomakomme on ſaanud kirjutamata ſeaduſeks.

On ſelge, et niikaua kui uuel ſeaduſel wana kirjutamata joomakommete ſeadus teel riſti ees on, ei ole pinda ega aſet uuele ſeaduſele. Kui tahame uue ſeaduſega muretſeda radikaalſet abi alkoholismi wastu, ſiis peame kõrwaldama wana, ſeaduſe jõudu omawa kombe, peame uuele ſeaduſele ruumi muretſema ja pinda looma. Kaht ükſteiſele wastukäiwat ſeaduſt ei ſaa ühel ja ſamal ajal olla. Ehk kui ei taha meie ruumi teha uuele ſeaduſele, mis wälismail juba hea leitud olewat ja läbilöönud, ſiis peakſime ſelgelt ſeletama, et meie alkoholi keeluſeaduſt üldſe ei taha ega ſelle teostamiſe poole püüdagi ei mõtle. Oleme meie ſeda ſeletanud, ſiis peame järelikult ka edaſi ſeletama, et meie üldſe ei ſoowi ühtki radikaalſemat tõket alkoholismile, et üldſe meile korda ei lähe rohkearwuliste alkoholiohwrite ja nende perekondade ſaatus. See ſeletus oleks lugupidamiſt wääriw igatahes ühes ſuhtes — ta oleks ſirgjooneline.

Ütelda aga, et meie ſoowime küll alkoholismi kadumiſt, kuid uuele radikaalſele abinõule ſelle häda wastu, keeluſeaduſele, meie ka pinda looma ei raatſi hakata perekondliſe alkoholi keeluga. See oleks kõige lubamatum ſeiſukoht, milles ei ole midagi wäga kurja, kuid mis täieſti lage on ka heaſt. Mingiſugune keſktee ſelles küſimuſes näitaks, et meil üldſe pole mingiſuguſt tõekspidamiſt ſelles aſjas.

Karskustõekspidamine aga on omale tunnustuſt juba leidnud teadlaste, riigimeeste, õpetajate j. t. poolt.

Ta ootab omale teostajaid kodanikkude koduelus.

2. 5. 31. R. Tamm.

Aafrikalendur „Elli“ kodus.

Laupäewal maandus Berliinis Tempelhofi lennuwäljal ſeiklusrikaste Aafrika lennuelamuste järele kuulus ſakſa naislendur Elli Beinhorn. Teatawasti kaotas lendur oma lennuki Timbuktu lähedal, kuna ta päraſt hädamaandumiſt oli ſunnitud jätma lennuki kõrbeſſe. Beinhornile ſaadeti Aafrikaſſe järele uus lennuk, millega ta lendu kodumaale wõis jatkata.

Franz-Josefi allikavesi
korraldab seedimist.
Arstidepoolt soovitatud.

„Postimeest“ wõib tellida igast kuupäewast iga kuu lõpuni.

„Weronika“ ſeep on kõige parem!!

Piirituſele tuleb leida wälisturg.

Tõſine probleem rahwa- ja põllumajanduſe ſeiſukohalt.

A. Eiſenbergi, makſudewalitſuſe aktſiiſiaſjade juhataja, kõne kokkuwõte Eesti majandusteadlaste ſeltſis Tallinnas.

Wiimastel aastatel teeb nii meie riigi kui ka rahwamajanduſele tõſiſt muret meie piirituſetarwituſe tagaſiminek, mis annab end waluaſti tunda ka meie kartulikaswatajatele, kuna piirituſetööstus tihedalt ſeotud kartulikaswatuſega.

Kartuli koguſaaki Eestis enne ſõda wõib hinnata umbes 10 miljoni kwintalile aastas, milleſt 2½—3 miljonit kw. läks ekspordiks ning ſamaſugune hulk põletati piirituſeks. Tol ajal walmistati meil 280 wiinawabrikus umbes 350 miljonit kraadi piirituſt, milleſt meie maa tarwitas ära ainult 10 protſ., ſ.o. 35 milj. kraadi, kuna 90 protſ. toodanguſt, ſ.o. üle 300 miljoni kraadi, eksporteeriti.

Wõrdluseks olgu öeldud, et praegune kartulitoodang on keskmiſelt umbes 7 milj. kwintalit, piirituſewabrikute arw 130 ja piirituſetarwitus kõigub ſiſeturul 25—30 miljoni kraadi wahel, milleks tarwitatakſe kartuleid umbes 250—300 tuh. kwintalit.

Aſja arenemiſes tuli järſk murrang 1914. aastal, mil ilmaſõja alguſega terwel Wenemaal alkoholimüük lõpetati ja ſelle tõttu piirituſewabrikud peaaegu kuiwale jäid.

Kuni 1920. aastani ei wõinud peaaſjalikult laastatud põllumajanduſe tagajärjel oſutuwa toiduainete puuduſe tõttu piirituſewalmistamiſeſt juttugi olla, mis tõttu meil kuni 1920. a. kestis Wene ajal maksmapandud keeluſeadus edaſi.

Olgugi et meie wenеajaſt pärandaſime ligi 200 tegewuskõlbulikku piirituſewabrikut, ei tõuſnud nende produktſioon enam weneaegſe kõrguſeni, kuna ſarnaſed mahutusalad puudusid.

Kulminatſioonipunktile tõuſis meie piirituſe realiſatſioon 1923. a. oma 57,7 miljoni kraadiga, milleſt 62 protſ., ſ.o. 26 miljonit kraadi tarwitati ſiſeturul ja 21,7 miljonit kraadi weeti wälja. Selleſt ajaſt peale langes realiſeerimine 1925. a. 27,2 milj. kraadi peale, ſeega 2 aasta jooksul 30,5 milj. kraadi, ſ.o. ligi 53 protſ. wõrra. Alates 1926. a. on piirituſe mahutusalaks peaaſjalikult ſiſeturg, mis normaalaastatel kõikus 30 ja 32 milj. kraadi wahel, kuna 1930. a. aga kriiſi mõjul langes 26 milj. kraadini. Wastawalt ſellele wäheneſ ka kartulite mahutus piirituſeks. Kui ſee wene ajal oli umbes 2,5—3 miljonit kwintalit, on ſee nüüd ainult 250—300 tuhat kwintalit, ſeega 10 korda wäikſem.

Samuti on ka muud kartulite mahutusalad wõrreldes wene ajaga wähenenud. Kui meil tol ajal ligi 25 protſ. ehk 2,5 milj. kwintalit kartuleid weeti wälja, langes eksport Eesti wabariigi aastatel 250 tuh. kw. peale ja ähwardab ſilmapilgul tähtſuſeta arwuni langeda. Umbes 100 tuhat kwintalit meie wäljaweoſt läks Soome, mis nüüd wõimatuks ſaanud, kuna Soome on meie kartulile pannud tolli ligi 3 krooni kwintalilt ajal, mil ſiſeturu hind ei küünigi ſelle kõrguſeni. Meie kartulitoodanguſt läheb: 25—30 protſ. ſeemneks, 35—10 protſ. toiduks, ligi 15 protſ. loomaſöödaks, ligi 5 protſ. wõi 300 tuh. kw. piirituſeajamiſeks, ſenini ligi 4 protſ. wäljaweoks, 7 protſ. häwineb külmamiſe ja mädanemiſe tagajärjel.

Öeldakſe, tuleb ſuurendada piirituſetarwituſt wäljamüüdawa piirituſe hinna wähendamiſe kaudu. Waatame, mis ſaaks riigituludeſt, kui meie wiinahinda alandakſime.

On wälja arwatud, et kui meie wiinahinna alandakſime 1926. a. taſemele, ſ.o. 20 protſ. wõrra, ſiis tõuſeks praeguſe halwa konjunktuuri juures piirituſetarwitus ainult 1,7 milj. kraadi wõrra, kuna riigitulud langekſid 1,5 miljoni kr. wõrra. Ainult hea konjunktuuri juures, nagu ſee oli 1928. ja 1927. a., tõuſeks tarwitus ehk 5 milj. kraadi wõrra, kuna tulud jääkſid püſima 1930. a. taſemele, ſ.o. 12 milj. krooni peale; ſeega ei oleks iſegi hea konjunktuuri juures fiskuſel hinnaalanduſeſt mingit kaſu, ſeſt wäikemate hinnakõikumiſte juures, nagu praktika on näidanud, on rahwa kulutuſel wiina peale tendents jääda püſiwaks.

Et ſalapiirituſega wõistelda, peakſime wiinahinda alandama 2.5 kr. peale liitrilt. Säärane wõitlusabinõu ſalapiirituſe wastu on aga fiskuſele ſuurema kahjuga ſeotud kui ſeda on praegune ſalaweoſt ſaadaw kahju.

Meie piirituſe mahutamiſe kurbloolus peitub mujal, nimelt ſelles, et oleme 6 aastat olnud peaaegu wälja tõrjutud wälisturult, kuna ſee wälisturg on ſiinſamas uſte ja wärawate ees, mõnekümne kilomeetri kauguſel meie piirituſetööstuſe raiooniſt. Ja ſelle piirituſeturul keeb laialdane kaubitſemine piirituſega, üle 50 miljoni kraadiga aastas. Meie peame kadestuſega pealt waatama, kuidas kaugelt, iſegi Tſcheho-Slowakkiaſt ja Ungariſt tuuakſe piirituſt otſe meie piirituſetööstuſe külje all aſuwatele wälisturgudele (Soome), realiſeeritakſe ſeal ja weetakſe oſalt ka meie juure — põliſele piirituſetööstuſe ja kartulikaswatuſe maale — ſiſſe. Ja need piirituſemüüjad ja wedajad Soome lahes ei ole keegi muu kui eestlaſed. Oleme muutunud endiſeſt piirituſt eksporteeriwaſt maaſt oſalt piirituſt importeeriwaks maaks.

Muidugi mõista ei ſuutnud meie wälisturul konkureerida odawate dumpinghindadega wälispiirituſega, kuid näib, et ſiin ka muud põhjuſed, nagu liig agar konwentſiooniſt kinnipidamine, teiste riikide „karskuſe“ toetamine jne., põhjuſeks on olnud. Hea tahtmiſe juures olekſime wälisturul konkurentſile waatamata wõinud ikkagi midagi realiſeerida.

Meie piirituſe ja kartuli mahutusala kriiſi lahendamine oleks wõimalik ainult ekspordiküſimuſe lahendamiſe teel ja meie peame juba oma põllumajanduſe iſeloomu ja geograafiliſe aſendi tõttu muutuma uueſti piirituſt eksporteeriwaks maaks. Ekspordi takistuste kõrwaldamiſe puhul wõikſime realiſeerida wähemalt 30 milj. kraadi aastas wälisturule. See tähendaks aga iga piirituſewabriku normi ſuurendamiſt 250 tuhande kraadi wõrra ja 300 tuhande kw. kartulite uue mahutusala leidmiſt, mille tagajärjel ka piirituſe omahind alaneks.

Ka ſiſemaal wõikſime leida uue ſuure mahutusala piirituſele, kui teekſime 25 protſ. ulatuſes benſiinile juureſegamiſe ſunduslikuks.

Selle tagajärjel wõikſime realiſeerida üle 20 milj. kraadi piirituſt aastas, mis weelgi ſuurendaks iga wabriku toodangut ligi 200.000 kraadi wõrra ja kartulite mahutusala 200 tuhande kw. wõrra.

Arwestades ſinna juure ſiſemaa piirituſetarwituſt joogiks ja muuks otstarbeks 25 milj. kraadi peale, ſaakſime koguſummas mahutusala 75 milj. kr. piirituſele. Sääraſe kwantumi juures tõuſeks iga wabriku produktſioon praeguſelt 200.000 kraadilt 600.000 kr. peale, millejuures wõiks piirituſt põletada keskmiſelt 4—5 ſendiga kraad. Differentſiaalhindade puhul, kui riik joogipiirituſe eeſt makſaks üldiſelt 7 ſenti kraadilt, wõiks wäljaweoks ja benſiiniſſe ſegamiſeks walmistada piirituſt 2—3 ſendiga kraad. Ka säärane, meie oludes praegu koloſſaalne kwantum, moodustaks ainult 20 protſ. enneſõjaaegſeſt piirituſetoodanguſt. Kartuli mahutusala ſuurendaks ſee aga praeguſega wõrreldes 500.000 kw. wõrra, mille ärajäämine praeguſtes oludes ja tulewikus ennaſt waluſaſti tunda wõib anda.

See aſjaolu, et meil oma benſiinitööstus arenemas, ei wõiks olla takistuſeks wälismaa benſiinile piirituſe juureſegamiſeks. Meie riikliku benſiiniwabriku benſiiniga on juba ammu lubatud turg rahuldada, kuid pika ootamiſe peale ei taha ega taha ſealt midagi tulla. Wahepeal ſegamiſt wälisbenſiiniga ſunduslikuks tehes, olekſime juba palju wäliswaluutat maale jätnud ja piirituſt jõuks muutnud. Piirituſe ja wälisbenſiini ſegamine tuleks kiires korras läbi wiia, et oleks wõimalik ſuuri piirituſe tagawaraſid realiſeerida, kuna oma benſiin niikuinii lähemate aastate jooksul ei jakſa ſiſeturgu täieſti rahuldada.

Loomulikult tuleb meie piirituſewabrikute arwu wähendada, kuid liiale minna ka ei wõi, ſeſt ſiis läheks kartuli weokulud kalliks, mis tööstuſe koondamiſeſt ſaadawa kaſu annulleerib. Meie oleme end. ſuure Wenemaa oludeſt pärinud liig ſuure töötamiswõimega piirituſewabrikud, mis meie wäikestes oludes on ſunnitud töötama wäikeſe koormatuſega ja ſeega piirituſe kalliks teewad. Seda pahet on wõimalik kõrwaldada ainult toodangu tõstmiſe teel, mis omakord wõimalik ainult uute ſuurte mahutusalade leidmiſe kaudu, nagu ſeda on eksport ja benſiiniga ſegamine.

Lõpuks ei ſaa tähendamata jätta, et meie piirituſe ſiſſeostuhind on wähe madalam kui Lätis. Joogipiirituſe ja wiina müügihinnad pudelites on aga meil madalamad kui mujal. Nii makſab üks kraad (⅛ liitr.) piirituſt wäljamüügil: meil 60 ſnt., Lätis 86 ſnt., Leedus 82 ſnt., Sakſamaal 66 ſnt., Inglismaal ja Taanis umbes 2 kuni 2.5 kr.

Warakewadine rännak.

Kui lumi oſalt juba ſulanud ja rohuladwad ning teiste rohttaimede otſakeſed nagu wägiſi tungiwad üles mustaſt mullaſt, aſub werre rahutus ning wõimas tung, mis kihutab wälja linnaſt, wabaſſe looduſeſſe, kus inimene nagu alluks enam aastaaegade wahetuſſe. Linnas nagu ei tunne aastaaegde wahetuſt nii wõimſalt, nagu ſee eſineb looduſes. Talw järgneb wilule ſügiſele, ei näe mitmeid waheaſtmeid, ei näe jääkirmatiſt weel ega wajuwat jääkorda, mis weel pragiſeb, kui lapſed jalgliugu üle ſelle nagu weniwal nahkſillal. Siin ei tunne tawaliſi hommikuſi kohustuſi ega maa konardumiſt, lume pealetungi mustale maale — kord on lumi maas ning talw on käes. Sama ka kewadel. Puuduwad tuhanded weetiremekeſed, mis otſiwad omale edaſipääſu takistusteſt hoolimata, ei pane tähele wahutawaid ojaſid ega lagedat wett kuski põllu lohus, wõi ſoonepealſel, wõi rabaſerwal. Kogu kewade awalduſed on ſurutud uuliſtarenni, tänaw wõtab ſuweilme, kui kojamehed on eemaldanud wiimaſe jääkolaka. Maamehed tulewad weel regedega linna, ei kuski näe weel ſinilillemüüjaid, aga linnas on kewade, kõle ja külm, tuuline ja tolmune. Ning wiimaks küſid tõeſti õieti paha meelega: millal ſee kewade ſiis algab, wõi millal ta juba algas?

Tartu on wäljaſõidu jaoks õieti mannetu: ümberringi madalad weſiſed alad wõi kõrgemad põllud, kus ei ſaa wõi ei ole midagi waadata. Ei ſuuremat metſa wõi mitmekeſiſemat parki, kus oleks midagi tähele panna. Tahad kuulata wete wuliſemiſt, lindude lõõritamiſt, haista maa lõhna peale lume alt wabanemiſt, pead ſõitma kaugemale wälja, ligidal on ſee peaaegu wõimata. Kuigi wäljaſõidu wõimaluſi juba häidki, on wäljaſõidu kohtade walik ſiiski ühekülgne — Elwa raudteega, Kabina ja Kaagwere laewaga. Neis paigus wõib juba wabamalt liikuda metſas, kus ei ole alati põlluſerwad wõi niiſked niidulapid püſtitamas piiri liikumiſele. Saab kuiwemas metſas kord wiſata ennaſt pikeligi, et waadelda pilwi wõi imestada õhusheliſewaid hääli. Mujal waata ette, et ei astu porri wõi ei kuku purdelt ülejala pruunikaſſe ſoowette. Ei tee kumbki juhus kellelegi lõbu.

Taewale tänu, et wäljapääſu wõimaluſedki on paremad, ei pruugi olla Elwas terwe päewa, waid wõid juba paari-kolme tunni päraſt tagaſi ſõita. Ning ſõit põriſewas mootorwaguniga ei luba ſind kõneleda naabriga, ſunnib ſüwenema waid eneſeſſe ja ſeſſe ümbruſſe, mis paistab waguni aknaſt. Ja armas on ſee lapiliſus, mida ſilmitſed waguniſt: ſiin on roheline oras, kündmata ſuwewilja kõrs, küntud maa ja mustawad kartuliwäljad. Pikad ja kitſad ribad, laiemad ja õkwanurgeliſed ruudud, juſt nagu malelaud mitmewärwiliste lappidega. See on küla omapäraſus, ſee on maa wärwide mahe kooskõla. Wõi olete tähele pannud pakatawaid heleroheliſi arukaski tumeroheliſe okasmetſa ſerwal? Waguniſſegi nagu tungiks kewade hõngu, kopſud nagu laienekſid, et hingata ſõõmu pakatawate kaſkede palſamlõhna. Maal wõib jälgida kauemat aega wärwide wahetuſt kaſkedel, haabadel tumeroheliſel metſafoonil. Ning ſiis tead, et on kewade. Linnas toimub kõik järſumalt wõi jälle tähelepanematult.

Kuid warakewadene jalutuskäik wabas looduſes ei paku weel kuigi palju huwitawat. Igal pool metſa all waid mulluſt kulu, mis eſineb mahamagatud limaſe korrana waſt lume alt ilmudes. Ei taha astudagi ſelle peale. Kuſagil lõunapoolſel weerul wõib ſilmata waid üksikuid puhkenud ſinililli wõi on ſamas rohkem pakatawaid pungi. Ojaweerul ſoo ja põllumaa piiril on kolletawaid paiſelehti, olles juba täies õies. Põllul õitſewad waid warakewadik, mõni üksik põldkannike, weſihein, werew emanõges, wõi harilik kadakkaer, mis pungadena hingitſenud lume all ning ſooja tulekuga pakatanud. Palus õitſeb juba mõni palukaſukell, mille ſuur kellukjas ſinine õis kuulub kenamate hulka kewade looduſes. Mitmekeſiſuſt on weel üldſe wähe ning kõik weel waſt algamas, arenemas. Kui ſamaſſe paika minna keſkkewadel, on taimestik mitmeti erinew ning wahe looduſes paari-kolme nädalaſe aja järele ſuureſti märgataw.

Warakewadine rännak on waid ärkawa looduſe maitſemine, kus eſile kerkiwad muutuſed maapinnal eſinewate eſemete ſuhtes lume kadudes. Ei ſiis ſaa weel kuigi palju pikutada, ei waadelda tärkawat elu, istudes kuski künkal. Tuleb ſammuda, hingata waid kewade õhku, milles puudub weel mitmeſuguste lõhnade ſegu. Kuid kewade wäſitab. Ja kogu keha nagu tunneb rahuldust, kui oled jõudnud tagaſi jälle oma igapäewaſe töö juurde, olles kindel teadmiſes, et kewade on tulnud kogu looduſes.

Viator.

Wälis-ſakslaste laul.

Wälis-ſakſa inſtituudi poolt Stuttgardis wäljaantawa kuukirja „Der Auslanddeutſche“ ſ. a. 7. nr. on kellegi A. G. Lemke ſuleſt wälis-ſakslaſe (Der Auslanddeutſche) laul awaldatud, wälis-ſakſluſe waimu ja poliitikat wäljendab ja mis järgmiſelt kõlab:

Deutſch ſind unſere Väter geweſen,
Deutſch werden wir immer ſein,
Wir tragen dich, deutſche Volkheit,
Mit in die Welt hinein.
Wo wir zu fruchtbarer Erde
Wandelten Sumpf und Sand,
Wo unſ're Herdfeuer brennen,
Da ward uns deutſches Land.

(Sakslaſed on meie iſad olnud,
Sakslasteks jääme meie alati,
Meie kanname eneſega ſind, ſakſa rahwus,
Maailma.
Kus meie wiljakaks maaks
Muutſime ſoo ja liiwa,
Kus meie õiſetuled põlewad,
Selleſt ſaab meile Sakſamaa).

Wälismail maad ſaada püüda, maa peale aſuda, ſelleſt kinni hoida ja ſeda Sakſamaaks teha ja pidada — ſee on praegu ſuurem ja palju korrataw wälis-ſakſluſe poliitika hüüdlauſe.

P. A.

Miljonid tarvitavad igapäev maailmakuulsat
iluravivahendit
Creme Mouson
130-aastase vilumuse toodang.

Tallinnas riiſuti päiſepäewa ajal talumeeſt.

Tallinnas wiibis läinud aasta alul Harjumaa Ohalepa küla Kõrtſi talu omanik Kaarel Elken. Alul tegi ta wanakraami turul juttu tuttawa ſõidumoorimehega talu müügi üle ja hiljem, turul kauplemiſe aja lõppemiſel hakkas oma wäimehe juure Warblaſe tänawale minema. Teel, kino „Aſtra“ reklaamipiltide kaſti juures ſeistes läheneſ talle keegi pealtnäha wiinastanud tundmata iſik ning hakkas wiina pakkuma. Elken ei wõtnud aga wastu. Selle peale kummardas nimetatud iſik ning wõttis maaſt ühe taskurätikuſſe mäſſitud rahamapi üles öeldes, et leidnud ſelle. Wõõras kutſus Elkenit lähema maja hoowi rahamapi ſiſu waatama, mida Elken keeldus tegemaſt. Samas läheneſ Elkenile keegi teine tundmatu iſik, keda ta juba wanakraamiturul oli tähele pannud. See ſeletas, et Elken wõtnud tema rahamapi üles. Teine wõõras tõmbas ſelle peale Elkeni kaſuka ja pinſaku nööbid lahti, katſus westi. Tõmbas ſiis ka westi nööbid lahti ning wõttis ſelle ſiſetaskuſt Elkeni rahakoti wälja, mille peale ennaſt ſeljaga Elkeni poole keeras, kuna teine Elkeni kaelaſalli otsteſt kinni haaras ja nii tema kaela kinni pigistas. Kohe ſelle peale pani rahakoti wõtnud iſik rahamape Elkeni tasku tagaſi, tähendades, et ſee pole tema oma. Selle peale mõlemad iſikud eemalduſid ſündmuſe kohalt kiireſti.

Hiljem ſelgus, et Elkeni rahataskuſt oli ära wõetud 84 kr. ja ſelle aſemele kokkukeeratud paberitükk pandud. Elken teatas juhtumiſeſt kriminaalpolitſeile, kus kurjategijate albumiſt ettenäitamiſel ta Eduard Kaſes ära tundis iſiku, kes temal rahakoti oli wälja tõmmanud. Paar päewa hiljem tabati E. Kaſe Keila laadal. Elken tundis teda ära. E. Kaſe aga ſeletas, et tema pole Elkeni rahakotti wälja wõtnud. Kaſe oli waremalt warguste ja riiſumiſe eeſt karistatud, muuſeas 5-aast. ſunnitööga.

Tallinna-Haapſalu rahukogu mõistis tema ka ſeekord 5 a. ſunnitööle. Selle otſuſe kinnitaſid kohtupalat ja riigikohus.

Ringi ümber kodumaa.

Mees paſtlanööri otſas.

30. apr. kadus K.-Wõnnu walla kodanik Johan Peik, 78 a. wana, õuelt hagu raiumaſt ära. Otſimiſe järeleleiti ta wäljakäigukohaſt paſtla-nööridega ülespoodult madala konkſu küljeſt; paſtlad rippu'id weel nööride otſas. Arsti arwamiſe järele on ſiin tegemiſt enceſetapmiſega, ſeſt kadunu olewat waimuhaige tundemärke ennem awaldanud ning mõni aeg tagaſi ennaſt kaewus tahtnud ära uputada, kuid külma wee päraſt kaewuſt uuesti wälja roninud.

Enam otstarbekohaſuſt ſuurweeſt lõhutud ſildade ehitamiſel. Oſalt käib, kuid oſalt algab pea ſuurweeſt lõhutud ſildade ja truupide parandus. Wäga paljudel juhtudel oleks aga ſiinjuures nüüd paras aeg kas ſilla wõi truubi otstarbekohaſemat paigutuſt, iſeäranis aga awauſe otstarbekohaſt ſuurendamiſt ette wõtta. Täiesti lubamatuks tuleb aga pidada näiteks asjaolu, mis paistab ſilma Woldi-Maarja-Magdaleena teel, mis üks käidawamateſt teedeſt, et Kaiawere as. ja Maarja wahel olew n. n. „Konni ſild", milliſe weſi ära wiis, on nüüd ſaanud weelgi wäikſema awauſega. Endiſe kiwi truubi aſemele on tehtud puutruup. Talad pandud aga nii, et need nüüd juba waewalt weele ruumi jätawad.

Juba aastaid wedelewad M.-Magdaleena alewikus kõige käidawama tee ääres okastraadid — wana aia jäänustena. Kuigi ſelle kohta mitmele poole tähelepanu juhitud, ei näi kellegi wõim neile külge hakkawat. Ühtelugu kuuled aga ühe ehk teiſe kurtmiſt, kelle riide wõi ka oma naha kõwaduſt on lohakile olewad okkad proowinud wõi koolilaste kaebamiſt, kes kuiwa teeääre otſimiſel ſinna ſiſſe ſattunud. Suwel on aga jalgrattamehed ſelle teeoſa eeſt eriti hirmus.

Suur wähk langes lõksu. Unipiha koolijuhataja tabas neil päewil kohalikuſt ojaſt ſuure iſawähi, mille pikkus oli 0,3 meetrit, ſ. o. 33 ſentimeetrit. Sõrad iſe andſid wälja ligi 10 ſentimeetrit. Wähk oli tabamiſel õige flegmaatiline.

Peſuõmblemiſe kurſuſed algaſid Kodijärwe Järwel möödunud esmaspäewal ja Tamſa kooli juures 2. ſkp. Kurſusteſt oſawõtt on keſkmine.

Tartu-Petſeri uue raudtee piirkonnas on endine kõrts, mis kuulſaks ſaanud Lõuna-Tartumaal. Nimelt kujuneb ſiia tööbörs. Keegi ſetu on ſelle asja algataja. Ta kogub Setumaalt ja Peipſiääreſeiſt wene küladeſt noori tütarlapſi ning transporteerib need ſiis nimetatud kohta. Kuna umbkeelſed menelaſed on palgaga wähenõudlikud, ſiis palgatakſe neid laialdaſelt teeniſtusſe ümbruskonna taludesſe. Wahetalituſe eeſt wõtwat ſetu oma 5 krooni kummagilt poolelt. Nii oli ärimees hiljuti realiſeerinud järjekordſe ſaadetiſe, 17 teenijat, kuſt teenis 170 krooni.

Suurweed, mis lõhku'id ſildu ja takistaſid liiklemiſt teedel, eriti laste koolisküimiſt, on kadunud. Juba pääſeb kuiwa jalaga läbi ka kõige madalamateſt kohtadeſt.

Agaramad põllumehed on kõrgematel kuiwematel põldudel künniga alguſt teinud, kuid metſaſel maal on põllupind harimiſeks weel liig märg.

Taliwiljade ſeiſukord põllul on praegu kaunis kelguſeta, kardetakſe, et ſügaw talw ja pikaldane kewad on liiga teinud orastele. Siiski näib taliwilja ſuhtes olewat kaunis häid lootuſi. Kuigi oraspõllud lume alt wälja tulles kohati üsna armetud näiſid, on mõnepäewane ſoe päikeſepaiste ja wihm kuiwemad kohad lauſa haljendama ajanud. Samaſuguſes ſeiſukorras on ka ristikheinapõllud.

K.-Wõnnu ümbruſes on rukkiorafed ja ristikhein terwed, teed hakkawad juba tahenema, ainult Tartu pääsmiſe hobuſel on wõimata, kuna Luunja parwe juures tee mitme jala ſügawuſelt wee all ſeiſab. Kõrgemate kohtade peal küntakſe ja wedrutatakſe juba põldu. Kewadelinnud, pääſukeſed, kägu jne. on juba wäljas, puudub ainult weel ööpik.

Pikaſillal ristikheinahunikud nurmel. Kuna praegu igalpool hiliſe kewade tõttu walitſeb loomatoidu puudus, küſitawad Pikaſilla alewiku lähedal nurmel ligi paarkümmend ristikheina rõuku. Möödujaid paneb ſee pilt ſeda rohkem imestama, et ka Pikaſilla ümbruſes tuntakſe heinapuuduſt, — aga ſiiski mädanewad heinahunikud nurmel.

Ristikheinad kuuluwat T.-le, keda külastas pankrot, mistõttu heinahunikud konstaabli poolt üles kirjutati, ja ſelles ſeiſukorras ka ſeiſawad.

Räpinas pakutakſe taluſid rendile ja pooleterale. Majanduslikud raskuſed ebaſoodſate turukonjunktuuride tõttu muudawad muidu wõrdlemiſi jõukate Räpina talude taſuwuſe küſitawaks. Eriti nende, mis koormatud laenudega ja oma pere wähesuſe tõttu palgalistega talu pidaſid. Selle tõttu pakutakſe paljuſid talu'id rendile ja pooleterale.

Räpina põllumehe taſuw põld. Üks Räpina põllumees ei küli juba mitmendat aastat lina, waid kaswatab ſelle aſemel ohtralt ristikheina, ſeſt ſee ei waja kuigi palju tööjõudu. Läinud ſuwel jättis ta ſeemneks 6-wakamaaliſe põllu ja ſai ſellelt 30 puuda puhaſt ristikheina ſeemet, millega waruſtab nüüd ümbruskonda. Iſegi Haanjaſt käib oſtjaid. Puudaſt ſaab ta 30 krooni ja ſellega 6 wakamaa ſiſſetulek 900 krooni ehk wakamaalt 150 krooni, kuna lina praeguste hindade juures heal juhul annab 80 krooni „müügipuhaſt" wakamaalt.

„Fakiiridehäda" Järwamaal. Järwamaal liigub tänawu wäga palju igaſugu tulewikuennustajaid, kaardipanijaid, käetarku ja teiſi ſelleſarnaſeid iſikuid. Oma ennustamisäriga on nad muutunud wäga julgeks. Politſei wõim ka nende peale ei hakka, ſeſt ſõna- ja tegewuswabadus kaitſeb ka neid.

Leidub ka kohal alati igaſugu urkaid ja aſutiſi, kus antakſe nendele heameelega peawarju, et ſeega tõmmata kokku rahwaſt. Olgu ſee ſiis awalik kõrts wõi teemaja, wõi mõni muu ſalaurgas.

Järwamaal aſus üks niiſugune ettekuulutaja, kes nimetas ennaſt fakiiritarkuſe profesſoriks, Koigi teemaja ja hakkas ſeal korraldama mitmeſuguſeid „kinniſeid" ſeanſſide õhtuid, „teeõhtuid" j. m. Eriti meelitati ligi alaealiſi koolilapſi. Kui äri enam ei läinud, ſiis põgeneski tembutaja ühe algkooli õpilaſega minema, lubades teda naiſeks wõtta, olgugi, et iſe oli naiſemees.

Seeſuguſeid ennustajaid liigub kõikjal — Järwa-Jaanis, Koerus, Peetris, Paides j. m.

Raadio wõidukäik Saarel. Läinud aasta kewadel oli Saare wallas ainult kolm raadio lampaparaati ja ſama palju detektoreid. Nüüd on aga lampaparaatide arw pea neljakordſeks tõusnud, nimelt on praegu wallas ükſteiſt lampaparaati, kuna detektorite arw endiſeks on jäänud. Kõige enam ollakſe huwitatud raadio teel edaſi antawaiſt ilmateateiſt. Käiakſe iſegi mitme kilomeetri kauguſel aſuwas „raadiotalus", et teada ſaada, milliſe ilma raadioonu järgmiſeks päewaks lubab. Leidub ka aparaadi omanik, kes aparaati ainult jutluſe kuulamiſeks kaſutab. Raadio lewinemiſele aitab tunduwalt kaaſa ſee, et wallas aſuwas „Koſe" weskis akumulaatorite laadimine wõimalik.

1. mail algaſid Narwas aiakontſerdid. Esimeſel õhtul oli rahwaſt pimeaed puupüsti täis. Pilet kontſerdile makſab kõigeſt 5 ſenti, milline küll omaſarnane rekord Eestis odawuſe mõttes.

Tartu teated.

Weſi alaneb.

Paadiſõit Emajõe tänawatel.

Ööpäewa jooksul on Emajõe weepind kahe ſentimeetri wõrra alanenud. See on rõõmustaw tundemärk, mida ootaſid tuhanded Tartu kodanikud ja ſamapalju maarahwaſt. Linna kohal on Emajõgi üle kallaste kõikjal. Iſegi ſadamas on weſi kuni hooneteni, waatamata kõrgele kaldaſeinale. Laewad on ſurutud wastu kallaſt ja liiguwad ſuurwee tõttu kui karbid. Et lainetus ja äge weewool laewu kaldale, ſ. o. tänawale ei ajaks, on kalda wahele aſetatud palgid. Kõik tänawad, mis ulatawad otſadega jõe poole, on kaetud weega. Kõige laialdaſem ja ſügawam on weſi ſadama ümbruſes ja allpool Turu tänawat. Liikumine on wõimalik ainult purretel. Kuna weſi eelmistel päewadel tõuſis ſuure kiiruſega, on purdeid mitu korda tõstetud. Need kodanikud, kes ei taha ſuuri ringe teha kuiwa tänawaotſa kaudu teiſele poole tänawat minekuks, tarwitawad paate. Weſi on iſegi kõrgeltel tänawatel ülekahe jala ſügaw.

Juba pühapäewal oli märgata weelanguſt: warem weega täidetud hoowid olid juba tahenema löönud ja kodanik wõis istuda kuiwal trepiastmel. Wee alanemine andis end kohe tunda ja esmaspäewal olid juba purdeotſad kuiwal maal. Kui ſuuri wihmaſaduſid ei tule, ſiis on oodata jõewee kiiret alanemiſt, kuid wihmaſadude korral wõib weſi kõrgemale tõusta kui oli, kuna Emajõkke jookſeb palju magiſtraalkanaleid ja kraawe, mis maakuiwatuſe otstarbel wiimastel aastatel kaewatud.

Karskuspüha koosolekud ja jumalateeniſtuſed 3. mail.

Pühapäewal, 3. mail on kõigis kirikuis karskusjumalateeniſtuſed. Kell 12 päewal on politſeiplatſil wabaõhu karskusmiiting. Kõnelewad pr. Helmi Mäelo, h-rad F. Naruſk, R. Hanſſon ja Arn. Okſa. Miitingul mängib orkester. Õhtupoolel kell 5 on kristliku karskusliidu wabaõhu jumalateeniſtus metodiſti koguduſe aias Wallikraawi t. Kawas kõned, laulukoor, paſunakoor. Karskuspüha laululehed.

Welodroomil korraldustööd käimas.

Teatawasti waliti Tartu welodroomi korraldustööde läbi wiima Kalewi juhatus. Nüüd on wiimane aga ſelle waliduſe edaſi annud jalgratturite ſpordipäewa korraldawale komiteele, kes on palganud ka wastawad tööliſed ja praegu käiwad korraldustööd platſil, mispäraſt ſõitmine welodroomil on katkeſtatud umbes nädalaks. Jalgratturite ſpordipäewaks 14. maiks loodetakſe platſi korda ſeada.

Karl Domberg †.

Kolmapäewal ſuri Tartus kauaaegne ülikooli tegelane Karl Domberg.

Kadunu on ſündinud 12. okt. 1862. aastal Waſtſeliinas. 1889. aastal lõpetas Tartu ülikooli cand. hiſt. astmega. Selle järgi töötas kaks aastat Tallinnas gümn. ülemõpetajana. Kümmekond aastat oli Krimmis arheoloogia muuſeumi direktoriks. 1902.—1905. a. täiendas end Saksamaal loodusteaduſe alal, ſiis ſiirdus gümnaaſiumi õpetajaks Riiga.

1919. a. määrati Karl Domberg ülikooli raamatukogu hoidja esimeſeks abiks ja aasta hiljem mineraloogia kabineti wanemaks assiſtendiks, kellena oli tegew kuni 1929. a. detſembrini, mil ta ülikooli teeniſtuſeſt üldſe lahkus ja erru läks. Kadunu on tükk aega ülikoolis ka mineraloogia loenguid pidanud ja praktikumi juhatanud. Ülikooli pere mäletab teda kui kohuſetruud töömeeſt.

Tartu orkeſtrante jatkub mitmele linnale.

Kuna Tartus ſelge pole kui ſuurel määral ſiin ſuwekontſerte korraldatakſe, püüawad Tartu orkeſtrandid leida teeniſtuswõimaluſi teiſal. Nii on oſa orkeſtrante pakkunud ſuwemuuſika jaoks end Wõrru. Wõrus annaks nad kontſerte omal riiſikol, kui „Kandle" ſelts annab walgustuſe ja aia taſuta. Oſa orkeſtrante waatab ka ſuwel Pärnu poole. Tartu orkeſtrandid korraldawad kontſerte ka Elwas 2—3 korda nädalas.

Tuli kullaſepaäris.

1. mail kl. 16.43 kutſuti ſendjalk Aleksandri tn. 2, kus aſub ka kullaſepp Hermanni töökoda. Selgus, et põlema oli hakanud aknalaud ja ſelleſt tekkinud ſuits kattis tuba, ning tungis läbi lae juba ülemiſele korrale. Tuli oli alguſe ſaanud gaaſiſt, millega töökojas laupäewal töötati. Tuli kustutati kohe. Kahju wäike.

Lapſi ei tohi enne õppetöö lõppu koolist ära jätta.

Sageli pöörduwad algkooli õpilaste wanemad palwega koolivalitſuſe wõi wastawa koolijuhataja poole, et neil lubataks lapſi kooliſt enne õppetöö lõppu ära wõtta ja maale karja ſaata. Kuid ſee on asjata palwe algkoolide ſeaduſes on ette nähtud, et tuleb kinni pidada õppetöö lõpu kohta määratud tähtpäewadeſt ja pole lubatud lapſi enne õppetöö lõppu kooliſt ära wõtta. Kes ſeda teeb on ſeaduſeſt üle astunud ja langeb trahwi alla.

Linna algkoolides lõpeb õppetöö 12. juunil. kahes maatüübiliſes algkoolis aga 22. mail.

Tervis on inimese kallim vara, — pole tervist, pole elurõõmu!

Loomulik rawimisõpetus

TOIMETAVAD: Tartu Ülikooli dermatoloogia ja veneroloogia polikliiniku juhataja akadeemik prof. dr. med. **A. PALDROCK** ja ülikooli eradotsent dr. phil. nat. **A. AUDOVA.**

Teos «LOOMULIK RAVIMISÕPETUS» käsitleb kõige pealt küsimust, **kuidas elada, et püsiks tervis.** Teoses kirjeldatakse mitmekesiseid loomulikke ravimisviise, millel sageli otse imestamisväärsed tagajärjed. Pikaldaste ehk krooniliste haiguste puhul annavad püsivaid tagajärgi ainult need meetodid. Teos sisaldab umbes 1900 lk. teksti, ligi 700 joonist, palju värvil. tabeleid ja anatoomil. mudeleid.

Teos ilmub 13 vihus, iga kuu üks vihk (välja arvatud juulikuu).
Vihu hind on 1 kr. 50 s. Teose koguhind 19 kr. 50 s.

Esimene vihk ilmub juba neil päevil.

Soodustus „Noole" tellijaile. Kõik, kes teose ilmumise ajal tellivad «Noolt» vähemalt 1/4 aasta peale, maksavad teose «LOOMULIK RAVIMISÕPETUS» vihu eest ainult 1 kr. 20 s. kogu «Noole» tellimisaja kestel. Tellijad, kes raha tasuvad koguteose eest hiljem. 1. juuniks s. a., saavad teose «Loomulik ravimisõpetus» 17 kr. 50 s. eest.

K. Ü.-Ü. „Noole" kirjastus Tartus
Vallikravi tän. nr. 4.

Välja lõigata, soovitav variant alla kriipsutada ja kirjastusele saata.

Käesolevaga tellin raamatu „Loomulik ravimisõpetus" ja olen nõus teose hinda tasuma:
A. kuukaupa (1 kr. 50 senti iga kuu).
B. korraga (ette makstes kogu teose hinna 17 kr. 50 s.)
C. ühes «Noolega».
Nimi: ....
Aadress: ....

Maawalitſuſe poolt ja wastu.

Rahwaerakonna kõnekoosolek.

Esmaspäewal, 4. mail kl. 8 õhtul on „Postimehe" toimetuſes rahwaerakonna Tartu oſakonna kõnekoosolek. Kõneleb Tartu maawalitſuſe liige hra Ed. Dunapuu ainel: Kas on maawalitſuſe olemasolu õigustatud.. Kuna referendi ſeiſukoht kõnesolewas küſimuſes on jaataw, ſiis walgustab ſama küſimuſt teiſeſt ſeiſukohaſt rkl. hra A. Tõllassepp.

Käesolew teade on kutſeks kõigile rahwaerakonna liikmetele, eriliſi kutſeid ei ſaadeta.

Dr. F. Lepp 50-aastane.

Dr. med. F. Lepp pühitſes eile oma 50-aastaſt ſünnipäewa. Juubilar on Tartu ſeltskonnale tuntud üldiſelt lugupeetud arstina ja arstlikes organiſatſioones tegelejana.

Soowime omalt poolt palju õnne ja palju aastaid!

Jüriöö mälestamispäew Tartus.

Jüriöö mälestamiſt korraldawa toimkonna wiimaſel koosolekul wõeti jüriöö mälestamiskawa lõplikult wastu.

Selle järele on pühap., 3. mail kell 11 e.l. aktus „Wanemuiſes" ja Eesti Käſitööliste Abiandmiſe Seltſis. Õhtul kell ½9 algab Wabadusplatſilt (end. politſeiplats) rongikäik tõrwikutega ja orkeſtri ſaatel, milleſt wõtawad oſa kaitſewäe, kaitſemalewa ja ſeltskondlikud organiſatſioonid. Rongikäik algab Politſeiplatſilt ja liigub Laia, Rüütli, Küüni, Promenadi, Aia, Pepleri ja Wallikraawi tänawate kaudu Toomeorgu (Kasſitoome). Mälestusõhtu kawas on ſiin awamäng ühendatud orkeſtritelt ja ſelle järele õpetaja A. Laari kõne: „1343. a. wabaduswõitluſe ſihid". Päraſt kõnet on ühendatud laulu- ja muuſikakooride ettekanded. Laulukoore juhatab Juhan Simm. Mälestusſümbolina põleb kohal ſuur jüriöö tuli. Õhtu lõpeb tõrwikute ühte riita kandmiſega ja ühislauluga „Eestimaa mu iſamaa".

Rongikäigust palutakſe oſa wõtma kõiki organiſatſioone ilma eri kutſeta. Iga organiſatſiooni poolt tuleb määrata rongikäigu korraldamiſeks kaks korrapidajat. Tõrwikuid rongikäiguks on wõimalik ſaada õhtul Wabadusplatſilt prefektuuri hoone eest.

Aktuſe kawas „Wanemuiſes": 2. diwiiſi orkeſtri awamäng, prof. J. Uluotſa kõne: „Suur-Soome tulewiku wäljawaated", ſeminari õpilaskoori ettekanded ja ühislaul „Eestimaa, mu iſamaa".

Eesti Käſitööliste Abiandmiſe Seltſis aktuſe kawas on Eesti Käſitööliste A. S. orkeſtri awamäng, ajaloolaſe R. Stackelb kõne: „Jüriöö wabaduswõitluſe ajalooline tähtſus", E. K. A. S. laulukoori ettekanded. Ühislaul „Eestimaa, mu iſamaa".

Oſawõtt mõlemaſt aktuſeſt kõigile waba ja makſuta. Aktuſiſ on üldiſelt ſaadawal aktuſe kawad.

Jüriöö mälestamiſt korraldaw toimkond palub kõiki Tartu laulukoore, kes ſoowiwad oſa wõtta jüriöö mälestamiſeſt, ilmuda Eesti Käſitööliste Abiandmiſe Seltſi (Wene tn. 35), ſamal päewal kell 1 (peale aktuſt).

Ülikooli teenijate ühing wõtab Jüriöö mälestamiſeſt tähes koosſeiſus oſa. Liikmeid palutakſe koguneda kell 8 õhtul ühingu ruumesſe Wene tän.

Soome wõimlejad jõuawad täna kohale.

Pühapäewa lõunaſe rongiga jõuawad Tartu Helſingi kehakaswatuſe üliõpilaſed, arwult 20. Õhtul kell 8 eſinewad nad wõimlemiſe demonſtratſiooniga ülikooli wõimlas. Esmaspäewa warahommikul ſõidawad nad tagaſi Tallinna, kus eſineſid laupäewa õhtul.

Inwaliidide päew Tartus 17. mail.

Kindral Laidoneri nimeliſe kapitali Tartu oſakonna korjanduste toimkond, mis koosneb Tartu ſeltskondlikkude organiſatſioonide eſindajaiſt, pidas neljapäewal raekojas oma koosolekut. Toimkonna ſelle aasta juhatuſeſſe waliti pr. A. Kuperjanow, kapt. Pori ja õpetaja H. Jänes. Otſustati ſel aastal Tartus korjandust korraldada 17. mail. Korjajaiks palutakſe üliõpilaſi, kaitſewäelaſi, kooliõpilaſi, kaitſemalewlaſi, tuletõrjujaid j. t.

Korjake palukeſi!

„Ühisabi" wastuwõtmiſe kohad: Magiſtr tn. 7, Wallikraawi tn. 18, tel. 908.

Wargad rõdul. Jakobi tän. maja nr. 39 teiſelt korralt waraſtati A. M. Kopperi lahtiſelt rõdult üks meesterahwa ülikond ja woodiwaip. Kahju 88 kr.

Wargad lodjas. Forruna tän. otſa kohal ſeiswaſt W. Uiitmini lodjast on waraſtatud ööl wastu laupäewa woodiwaip ja käterätt. Kahju 7 kr.

Kallid ſeltſiliſed. Reede õhtul jalutaſid noormehed A. K. ja J. L. tänawal kahe daamiga, kellega ſeltſis mindi Herne tänawale daamide koju lõbutſema. Sealt lahkudes märkas A. K., et tema kuldnur, mille wäärtus 100 krooni, on kadunud.

Teater ja muuſika.

Helſingi üliõpilaskonna orkeſtri kontſert.

Esmaspäewal eſineb Helſingi üliõpilaskonna orkester „Wanemuiſes" kontſerdiga. Kuna koor meil warem eſinenud ei ole, ſiis on publikus huwi koori wastu ſuur, kuid taſapinda ei teata. Selleſt aitawad üle meid Soome lehtede arwustuſed ſelle koori eſinemiste puhul, koori 5. aastapäewal. Toome ſiinkohal mõned wäljawõtted.

„Uusi Suomi". Ü. S. 5. aasta juubel möödus hiilgawalt. Orkeſtri keelpillid on oke ſuurepäraſelt wiimiſtletud. Sarnaſt täpſet ja wariundirikast mängu, nagu Ü. S. keelpilliorkester eſitas, on päris nauding kuulata... Uuno Klami.

„Helſingin Sanomat". Oma eilſel kontſerdil eſines Ü. S. orkester peamiſelt oma jõududega. Seda ſuurem olgu talle au. Haydni ſümfoonia (nr. 10 D-dur) kõlas eriti loomulikult ja õiges waimus. Keelpillid olid waimustawad. Arwukas kuulajaskond jälgis kogu hingega ettekannet ja koorijuhile, dr. Haapaſele awaldati waimustatud kiituſt. Leewi Madetoja.

„Ajan Sana". Ü. S. ületaſid oma eilſel kontſerdil iſegi kõige ſuuremad lootuſed. See dr. Haapaſe poolt jubitaw, akadeemiliſeſt noorſoost koosnew orkester on kaswanud kunstiliſelt ſama jõudſaks nagu wälispidiſeltſi. Martti Paavola.

„Hufvudstadsbladet". Orkester, mis koosneb umbes 50 meheſt, on hästi diſtſiplineeritud ja jälgib jõnakuulelikult oma juhi intentſioone. Ettekande taſapind oli kõrge. Eilse van der Pals.

Etteewalmistuſel „Surmamõiſtetute wangla".

John Wexley on kirjutanud ühe ſenſatſiooniliſelt põnewa ja efektſe ühtlaſi, aga ka hingeeluliſelt wäga huwitawa näidendi ſeitſme ſurmamõiſtetu wiimas eſt tundideſt, kes ootawad elektritooliſe minekut. See näidend tuleb „Wanemuiſes" ettekandele käesolewa hooaja wiimſe uudislawastuſena W. Mennuſe juhatuſel.

„Wanemuiſes" täna kell 3 p. l. w. k. lastele „Aladin ja imelamp" 2. jagu.

Kõigile neiſe, kes ei ole weel näinud „Aladini" 2. jagu, wõib ſeda tungiwalt ſoowitada. Siin meie näeme, kuidas Aladin ſaab wägewaks wõimumeheks ja wõidab ära kurja Tartaruga. Palju nalja, muuſikat, laulu ja tantſu. Piletihinnad 20, 30, 40, 50 ja 60 ſenti.

Täna õhtul od. hind. „Minu beebi".

See Chicagos mängiw ülilõbus jant wiib meid ühe abielupaari korterisſe, kelledeſt üks pool wäga ihaldab lapſi, kuna teine pool neid ſugugi ei taha. Tekib tüli ja mees lahkub naiſeſt, kes teda aga wäga armastab. Tahtes oma meeſt tagaſi ſaada, mõtleb naine wälja kawaluſe, milleſt omakord tekiwad kõige pööraſemad ſituatſioonid. Tegewad prl. Teetſoff, Suworowa, Tubin, Lisene, hrd Reinik, Härrad Põder, Waino, Piller, Kurg, Rau. Piletihinnad 20, 30 40, 50 ja 60 ſenti.

Ü. E. Noorſoo ühenduſe Tartu oſakonna laulukooride harjutus 4. mail peetakſe Treffneri (Hobuſe) tän. 2 6. algkooli ruumes (ſiſſekäik Kalda tän.), meeskoor kell 8, ſegakoor kell 9.

ÜENÜ. Tartu oſakonna laulukoori ning teiſi liikmeid palutakſe koguneda pühapäewal, 3. mail kell ½9 Wabaduspuiestee prefektuuri ette Jüriöö rongikäigust oſawõtmiſeks.

„Cantate Domino" lastekoori peaproow on pühapäewal kell 9.15 hom. Karskusliidu ruumes (Jakobi 8).

Kiriklikud teated.

Ülikooli kirik. Koguduſe laulukoor „Cantate Domino" korraldab täna oma neljandal nimepäewal ülikooli kirikus kell 10 hom. piduliku jumalateeniſtuſe. Eſinewad ſega- kui ka lastekoor. Kiriku teenri käest wõib ſel puhul ſaada ka ſeltſi loterii pileteid à 25 ſ. „C. D." ootab rohket oſawõttu koguduſe liikmete ja oma ſõprade poolt.

Leeriõpetus algab 3. mail kell 5 p.l. NMKÜ ruumes (Wallikraawi 23). Rahamägi.

Peetri kirik. Pühapäewal, 3. mail kell 5 p.l. jumalateeniſtus armulauaga. Karskuspüha laululehed.

Hommikul kell 10 leeriſaalis lastejumalateeniſtus.

Eraleeriõpetus algab 4. mail kell 4 p.l. leeriſaalis. G. [illegible]

Pauluſe kirik. Pühapäewal kl. 10 e.l. jumalateeniſtus armulauaga. Laulumehed meeskoori karskuspüha puhul. Õp. [illegible]

Eraleer[illegible] poiste- ja tütarlastele algab esmaspäewal, 4. mail kell 2 p.l. Wallikraawi tän. 16, leeriſaalis.

[illegible] kirik. 3. mail karskuspüha. Laululehed. Jumalateeniſtuſt peab [illegible] Keller. Õp. A. [illegible]

Adwent kirik, Lille t. 18. Pühapäewal kell 5 p. l. heategewa oſakonna „Tabita" koosolek. Koorilaulud ſega- ja lastekoorilt. Soololaul. Kõnelewad hr. Ed. Mägi ja hnd. V. T. Eller. Lauluſed. Juhatus.

Kõned, koosolekud ja pidud.

Akadeemiliſe Loomaarstiteadusliku Seltſi koosolek 1. mail kell 20 teaduskonna anatoomia auditooriumis. Referaat: [illegible] — üliõp. W. [illegible]

Tartu Esperanto Seltſis pühapäewal k. 6 [illegible] kooswiibimine [illegible] ja ſeltskondliku [illegible].

Akadeemiliſe Filoſoofia Seltſi referaat-koosolek on pühap. kell 5 p. l. ülik. 3. auditooriumis. Päewakorras prof. K. Ramuli referaat: „Muljeid ſaksa pſühholoogide kongresſilt Hamburgis 12.—16. apr. 1931."

Akad. Emakeele Seltſi järjekorraline ettekande koosolek 3. mail kl. 4 füüſika aud. ülikooli peahoones. Päewakorras ettekanded prof. Saareſtelt: Eesti murrete jagunemiſeſt (ühes kaartide projekteerimiſega) ja üliõpil. L. [illegible]: Märkmeid keeleõpingutest Sorbonne'is. Oſawõtt kõigile asjahuwilistele waba.

Blond ja brünett. Pühapäewal, 3. mail kl. ¼ 9 p. Treffneri gümn. ſaalis kõneleb hr. A. Krahe teemale: Brünett ja blondi hingeeluerinewuſed. Siſſepääs waba, makſu eest „Ühisabi" heaks.

Tartu Naisühingu liikmetele on esmasp., 4. ſkp. kl. 20. [illegible] ühingu [illegible] koosolek.

Keskkoolide käſipall.

1. mail õhtul ülikooli wõimlas kohtuſid Tartu keskkoolide [illegible] realgümn. [illegible]

[illegible]

Wähe jahedam.

Pühapäewal [illegible] Paigutiſ wihma. Meresl [illegible] wähe jahedam.

Ilmawaade laupäewal, 2. mail.

[illegible] Temperatuur Eestis ja Lätis pärast lõunat ja wihmaſaju [illegible] langenud, [illegible] Eestis oli eile päewal 8—23 kraadi, [illegible] hommikul ſooja 3—6 kraadi [illegible] 12—15 kraadi [illegible]

Wastutaw toimetaja Oskar Mänd.
Wäljaandja Eesti Kirjastus-Ühiſus „Postimees".
Trükitud „Postimehe" trükikojas, Tartus.

Tööpakkumised

Kautsjonivõimeline esimese liigi
autojuht
soovib kohta taksole ehk veoautole. Täiesti vilunud, kaine ja mittesuitsetaja. Kirjal. ehk isikl. kuni 5. maini Tartu, Vabaduse 23—6. E. P. 3

Tarvis töötundjat
kingſepa õpipoiſſi.
Roosi 22.

Vajan kohe nais- ehk mees-
agente.
Tulla 12—4 p. l. Veski tän. nr. 10—5.

Vajatakse maale mõisa
majateenijat
Kaupa tehakse esmasp. 4. mail kella 3—4 Tartus, Lootuse tän. 2, krt. 4.

Korralikku
tüdrukut
on maale tarvis. Kaupa tehakse Tartus, Tiigi tän. 27 — II korral.

Meeskelnerid
vajatakse Suurturg 7. restoran „Pariis".

Vajatakse vilunud naister.
pallitegijat.
Tartus, Lille 12—2.

Vajatakse
abi-kruuſawedajaid
Vedu Vorbuse kruusaaugust. Viljandi tee peale. Rääkida Näituse t. 4—8, pühap.

Sepapoiſſi
on tarvis maale, kes vahe tööd tunneb. Kaupa tehakse 3. mail kella 9—10 Narva tän. nr. 13, hoovis.

Vajan
kingsepa käealust
puukanna-tööle. Kuu tän nr. 25—1.

Hästikasvatatud puhtust-armastaja
neiu,
kes käsitööd oskab, leiab üksiteenija koha. Teateid: „Postimehe" raamatukaupl. „üksiteenija" all.

Jüriöö mälestamispäeva

AKTUSED

3. mail s. a. kell 11 e. l.

VANEMUISES

1) II diviisi orkestri avamäng. 2) **Prof. J. Uluotsa kõne: „Suur-Soome" tuleviku väljavaated".** 3) Seminari õpilaskoori ettekanded. 4) Ühislaul: «Eestimaa mu isamaa».

E. Käsitööliste Abiandmise S.

(Vene tän. 5) kell 11 e. l.

1) E. K. S. orkestri avamäng. 2) **Ajaloolase R. Stokeby kõne: „Jüriöö vabadusvõitluse ajalooline tähtsus".** 3) E. K. A. S. laulukoori ettekanded, hra H. Lätti juhatusel. 4) Ühislaul «Eestimaa, mu isamaa».

Osavõtt mõlemast aktusest kõigile vaba ja maksuta. Aktuseil on saadaval päeva mälestam. kavad.

Õpetatud Eesti Seltsi

üldkoosolek

kolmapäeval, 6. mail kl. 18, Aia t. 46, geoloogia audit.

Päevakorras:

1. Aruanded ja 1931./32. a. eelarve.
2. Mag. A. Anni: „Kalevipoja kuju rahvaluules".

Tartu Väikekaupmeeste Seltsi juhatus

palub kõiki oma liikmeid koguda pühapäeval, 3. mail s. a. kl. 8 õ. seltsi ruumesse, Suurturg nr. 17.

Jüriöö mälestamise

rongikäigust osavõtmiseks.

UUDIS! NÕUDKE

„TEDRESAN"

Kindel vahend tedretähtede, vinnide ja nahaplekkide kõrvaldamiseks.

Tedresan pleegib naha kestamiseta, samal ajal seda elustades, tehes pehmeks ning ilmastu mõjudele vastupidavaks. Juba mõne päeva kestel kaovad näolt tedretähed ning kollased plekid. Iga naise uhkus on naha nooruslikkus ja õrn jume, mida saavutatakse kasutades seda kreemi.

Saadaval **A-S. Prov. J. Lilli** rohukauplustes **Narva tän. 6 ja Rüütli tän. 10**

Vajan

õpilasi

õmblustöödele, kes seda tööd juba tunnevad. Tulla 4. ja 5. mail Kastani t. 15, kl. 10 peale. Olga Tamm.

Katuse-, parkett-, ehitusõõneskive, kaevu-, kanalisatsiooni torusid ja kõiki teisi tsement ehitusmaterjale soovitab soodsatel tingimustel

„BETOON"

Tartus, Narva tän. 115, tel. 4-94.
Kontor ja müügikoht sealsamas.

Metallitööstus E. Laius

Tartus, Narva tän. 40. **Väike-Põik 2.**

Remonteerib viljapeksugarnituure, põllutööriistu ja masinaid. — Tööde eest täielik vastutus.

E. LAIUS.

Tööotsimised

Noor preili

palub kohta kassasse müüjannaks, laste juure ehk ka teenijaks. Teat. slt. „Soliid".

Haritud neiu,

vilunud kantseleitöödes ja tunneb masinakirja, palub mingisugust teenistust kas kantseleisse ehk ärisse. Kirjad slt. kuni 10. maini „Töö" all.

Teenija

otsib kohta. Oskab keeta, tunneb majapidamist. Räägib vene keelt. Võru tän. nr. 90—11, II kord.

Vanem vilunud

aednik

võtab oma peale kõiksugu aiatöösid ja viljapuude lõikust ja uute aedade planeerimist. Küsida Suurturg nr. 17. Seemnekaupl. Nurmberg, Lauri, K. R.

Soovin kohta

majateenijaks,

ei põlga ühtegi tööd. On soovit. ja tunnist. Kirjal. slt. „Ustav 88".

Neiu

otsib passimise kohta. Tunnistused on head. Kirj. slt. „Vaene neiu" all.

Aus teenija

soovib kohta korralikku perekonda ehk laste juure. Võib ka ärasõiduks olla. Soovitus on olemas. Teat. slt. „Aus teenija 26".

2 maaneidu

soovivad maale kohta. Oa tän. 5—9.

Õlg- ja viltkübaraid

meeste, naister. puhastatakse ja värvitakse igas värvis ja vormitakse ümber. Töö korralik, kiire ja odav. Tartus, Roosi tän. 7—3.

Русская девушка

со средн. образ., отчасти понимающ. эстон. и немецк., ищет место во семью к ребенку и помогать по хозяйству. Адр.: Свободная № 1—2. М. В.

Võtan vastu tellimise peale nais- ja mees-

ülriideid.

Töö kiire ja korralik. Aleksandri tän. nr. 18—1.

Korralik

maaneiu

soovib kohta linna. Võru tn. nr. 120—8.

Palwekirjade

ja kõiksugu kirjatööde ümberkirjut. masinal. Tartus, Uusturg 29 (hoovi kaudu).

Maaler A. Timmermann.

Valmistan silte ja võtan tellimisi kõiksugu maalritöödele. Töö korralik, hinnad mõõdukad. Tööjõud koosneb kainetest maalritest. Tartus, Narva tän. nr. 47—5.

Poole hinnaga

õmblen

naister. mantleid, kleite ja teen ka meester. ülikondi. Jaama tn. 109, II. korral.

Vilunud

aednik

võtab viljapuude ja põõsaste väljalõikamist ja pookimist. Kastani tn. 111—1.

21 a. aus maa neiu soovib

karja.

Kirj. palgatingim.: Tartu, „Postim." rmtkaupl. kv. nr. 5968 ettenäitajale.

Tööpakkumised

Naisrätsep

vajab käealust. Meltsiveski 38—7.

Aaſta-moonameeſt

(naisemeest) maale, suuremasse tallu tarvis. Teateid saab Tartust, Tiigi tn. 6 ja kohapealt, Rannu vallas, „Kureküla".

Ärasõiduks

taluteenijat

tarvis. Palgatingim. ja ärasõidu aja kohta saab teateid pühapäeval, 3. mail kella 9—12 hom. Veski tn. 35, J. Aaviku juurest.

Suurem äri vajab

linna-agenti.

Kirjalikult Tartu, postk. 95.

Nõutakse

naiſtööjõudu

vastutava koha peale. Kautsjon 250—350 kr. Pakkum. slt. „S. P." all.

Karja-tüdrukut

ehk poissi on tarvis maale. Tulla Meloni tn. 12, kl. 9 h.

Korralikku

tüdrukut

tarvis. Tulla pühap. kl. 8—10 h. Narva tn. 13, majaomanik.

Osavaid

kingſeppi

parandustööle on kohe tarvis „Jalatsisse".

Kingſepa õpipoiſſi

tarvis. Aia tän. 8—14.

Härrad töösturid!

Kõige odavamalt, puhtamalt ja vastupidavamast materjalist valatakse teile laagrid, puksed, mootorpaadi propellerid jne. Kujude ja peenvasevalamis-tööstuses. Lille tän. nr. 15, Tartus.

Teie kell käib eluaeg täpselt õigesti!

kui teda parandada lasete „Horologi" kellade töökojas Riia tn. 3. Kõige parem töö, kõige odavamad hinnad.

Suurem

turbalõikus,

umbes 1000 kuupmeetrit — ära anda. Ligemat Tartus, Tööstuse tn. 13—18, kell 9 hom. ehk kl. 3 p. l.

Töötundjat kingsepa

õpipoiſſi

ja vana töötegijat on tarvis. Herne tän. 34—1.

Tarvis nooremat, korralikku

talitajat

pooleks päevaks. Soovitus tarvilik. Elva tn. 5, II kord. Tulla hoovi pealt.

Vajatakse maale vilunud kainet ja soovitustega

valitsejat

suurema koha peale. Ligemat teadm. saab omnibuste kontoris, Tartus, Riia tn. 40, kella 17—18.

Kingſepa õpilaſt,

kes tööd tunneb, on tarvis. Aleksandri tn. 19.

Vajatakse suurenduse

retuſheerijaid.

ilmuda pühapäeval, 3. mail Tartu. Tööstuse tn. 1—6.

Õmbleja

vajab abilist. Riia tn. 29—14, hoovis.

Õmbleja vajab

õpilast-käealust.

Tähe tn. 64—4.

Tüdrukut

tarvis maale. Teateid saab Raekoja tn. 53, kojamehelt.

Õmbleja vajab

käealuſt,

kes naisterahva mantli tööd tunneb. Holmi tn. 1—2.

Karjanaist

aasta peale on tarvis. Tulla esmasp., 4. mail tööbörsile, hom. kl. 10.

Õmbleja

vajab vilunud töölist ja õpilast. Kivi tn. 14-a, krt. 2, teisel korral.

Müümised

Kesklinna suuremad

majad Tartus ja Wõrus

müüa 20.000—130.000 kr. ja Tartus kesklinnas krunt pooleli majaga 6000 kr. Küsida Maja büroost Suurturg nr. 3.

Elumuutmise pärast kiiresti müüa

hobune, lamavoi vanker, regi.

ja riistad. Karlova tn. 80.

Sõidukorras meester.

jalgratas

müüa. Jakobi tn. 20—4.

Haudumis-mune,

arstliselt läbivaadatud tõukanadelt (Rhode Island, Pl. Rock, Wyandotte), Herne t. 49, kanakasvatus.

2 jalgrataſt,

pruug., väga odavasti müüa. Riia tn. 10, tööstuses.

Meesterahva tarvitatud

jalgratas

müüa. Uus tn. 44—3.

Müüa kohe lüpsmasaaja

noor lehm

Samas on ka 3-kuune siga müüa. Raua tn. 2, poes.

Kartuleid

„Odenvaldi sinised, „Industrie", „Barnassia" ja lipukaera „Rathlefi" odavasti müüa, Sootaga mõisas, telef. Tartu nr. 971-a.

Suurel arvul parimaid sorte

muſtaſõſtra põõſaid

kestvaid lille juuri, lille ja aedvilja taimi odavasti müüa. O. LAURITSA aiandus. Tartus, Tähe tn. 128, tel. 12-58.

Rubin

ſuwiniſu ſeemet

ja head sorti rohelisi põlluherneid seemneks ehk toiduks on müüa. Kuu t. 10—3.

Müüa hea Saksamaa

harmoonium

suure häälega, 8 registr., poleeritud pähklapuust. Jaama tn. 109, II kord.

AUTO

Chevrolet, lahtine, elumuutmise tõttu odavasti müüa. Teateid saab Lai tn. auto seisukohalt, B 259 juhilt, tel. 12-57.

Mitmesuguses suuruses ja mitmes. hinnaga müüa

majad

kaupluste ja aedadega. Hinnad: kr. 4000—100.000. Küsida I. järgu komisjoni kontorist Tartus, Suurturg 7, kella 9—2. K. Virro.

Vana hea

viiul

ja kunstlilli odavasti müüa. Elisabeti tn. 18—2.

Ostmised

Soovitakse osta korralikku

maja

Tartusse paremasse linnajakku. Hind 5000—20.000 kr. Palutakse üles anda maja asukoha, hinna ja kirjeldusega slt. „J. K." all.

Tarvitan alalist head

piimatoojat.

Kastani tän. 17, poodi.

Ostan

haudujaid kanu.

Elisabeti 23—6.

Korras

maja

soovin osta kolmand. linnaossa 5000 kr. väärtuses. Teatada postkast 173.

Soovin osta Tartus, kesklinnas

maja,

kohemaksetavas rahas hinnaga kr. 15—20.000.—. Pakkumised tingim. slt. „Ed. T."

Soovin osta pruug.

mootorrataſt,

hind ja mark tähendada kirjal. slt. „Start".

Soovitakse kiires korras osta

ehituse sammalt.

Saekoja tn. nr. 1.

Toiduainete kauplus,

ühes leivaahju ja vähese kaubaga edasi anda. Järele küsida Elisabeti tän. nr. 21, poest.

Toiduainete kauplus,

kõige kauba, elukorteri ja leivaahjuga ära anda Tartus, Mäe tän. nr. 11.

Würtſipood

ühes eluruumiga ära anda Saekoja tän. 3.

Pagariäri

ära anda. Teateid saab Narva tän. nr. 70.

Teatan austatud kaubatarvitajatele, et ***avan teisipäeval, 5. mail s. a.***

moe- ja pudukaupluse

Tartus, Rüütli tän. 8 (Küütri tän. nurgal).

Lootes, et lugupeetud kaubatarvitajad, kes mulle Passaashis usaldust avaldanud, ka minu uut äri lahkesti külastavad, jään

Kõige austusega **A. TISCHLER.**

Rüütli tänav nr. 8, Passaash — kauplus 2.

MAAMEES

on loetavam erapooletu piltidega illustatud põllumajandusline nädalaleht.

Ilmub adv. **JOH. VIIK'i** tegeval toimetusel.

KAASTÖÖLISTEKS tuntud ülikooli õppejõud, agronoomid, majandusteadlased, tegelikud põllu- ja majapidajad, aednikud, linnu- ja loomakasvatajad jne. Praegusel algaval kevadisel hooajal, kus iga põllumees suurte lootustega oma tööle asub, tahab «MAAMEES» heaks sõbraks ja nõuandjaks olla igale peremehele ja perenaisele, perepojale ja peretütrele, sulasele ja tüdrukule.

Iga teadlik põllu- ja majapidaja tellib sellepärast „MAAMEHE" otsekohe.

TELLIMISE HIND:

Iseseisvalt:	«Postimehe» kaasandena:
1 kuu peale 35 s.	1 kuu peale 30 s.
2 „ „ 65 „	2 „ „ 55 „
3 „ „ 100 „	3 „ „ 80 „
iga lisakuu 30 „	iga lisakuu 25 „
12 kuu peale 350 „	12 kuu peale 300 „

«MAAMEHE» tellimisi võtavad vastu kõik «Postimehe» tellimiste vastuvõtjad, kõik postiasutused üle riigi ja peakontorid Tartus, Jaani tän. 11—13; Tallinnas, Vene tän. 1.

Äri lõpetamise puhul 1. maist s. a.

tänan

ümbruskonna ärisõpru, kes minu pagari- ja kondiitriäri Jõgeval 23 a. tegevuse kestel lahkest on toetanud ja ühtlasi teatan, et jatkan vastuvõttu Elva-Peedu villatööst. ja Pärnu linatööstusele kudumise ja ketruse töid ning villas. riideid lahtiaurutamiseks Jõgeva Mustvee maantee. Austusega

J. Karusson.

Kes soovib

keemiliselt riiete

puhastamist ning kõiksugused plekkide väljavõtmisi täielikult ära õppida ehk täiendada, palun teat Tartu, Vene tn. 6, tuba 17, II korral, kella 10—12 ja 2—4 p. l. Kauaaegne vilunud sise- ja välismaal keemilise riiete puhastuse eriteadlane.

Mina, Johannes Lomp, oma aasta eest surnud naise Anna Lompi

wõlgade eeſt ei waſtuta.

Tartus, 2. V. 31.

Korteripakkumised

Korter,

2-toaline elektrivalg. ja keeduvõimalusega, lasteta perekonnale üürile anda Kuu tn. nr. 13—1.

Tuba

suure aiaga üürile anda Veerikul. Liini tän. 13. Kaupa tehakse Vallikraavi 11—3.

28. maist välja üürida

korter,

3 tuba ja köök. Küsida Küütri 16—2 kella 3—6.

Korter,

3 tuba köögi ja veevärgiga. Riia tän. 14, krt. 3.

Korter,

2 puhast tuba, köök, elektrivalg., on kindlas ametis käijale üürile anda. Kastani tn. nr. 159, krt. 1.

Korter,

3 väikest tuba ja köök, elektriga, välja üürida Kroonuaia 17.

2 korterit

— üks korter 3 tuba, eestuba ja köök omapäralt sissekäiguga ja üks korter ühetoaline üürile anda Puiestee tän. nr. 55, majaomanikult.

Korter,

üks suur tuba keeduvõimalusega ära anda. Sealsamas ka möbl. tuba. Soola tän. 9.

Möbl. korter,

alumisel korral, tänavale aknad, elektrivalg., üürile anda Põik tän. 7.

Tuba

välja üürida elektrivalgust. Kalmistu tn. 13.

Korter,

talli ja korralikkude kõrvalruumidega välja üürida. Herne tän. 57.

Möbl. tuba

ära anda odavasti Õnne tän. nr. 33—6.

Saada

möbl. tuba,

soovikorral köögi tarvitusega. Suurturg 15, III korral, Austeri korter.

Möbl. tuba

vagusale isikule ära anda ühes elektrivalg. ja teenimisega. Küütri 10, krt. 2.

Päikesepaisteline

korter,

2 tuba, eestuba ja köök üürile anda Jaama t. 14.

3-toaline

korter.

suure köögiga (gaas ja elekter sees). Sünnis tööstuseks ehk käsitöölisele, on saada Jakobi t. 6.

Hoovipealne

korter,

2 tuba ja köök elektrisisseseadega üürile anda Lutsu t. nr. 24. Küsida kojamehelt.

Ämmaemand-masseerija

E. ELLER

Tartus, Raekoja tän. 9
(sissekäik Holmi tän. 1).

Ämmaemand

W. Arwi.

Tartus, Tähe t. 69.

Põllutöölisele

korter

ära anda Ropka vallas Kanda talus, 1½ klm. Ropka jaamast.

Korteriotsimised

Vajan

möbl. tuba,

erasissekäik ja elektrivalg. Teat. ühes hinnaga slt. „E. M." all.

2- ehk 3-toalist köögiga

korterit

soovitakse üürida väikese perekonnale südalinna lähedusse. Teatada K. Haupt'i sadulsepaärisse Küüni tn. 1.

Ruum

üürile anda, tööstuseks ehk elamiseks. Vabaduse tn. 6.

Tööſtuſe ruum,

kohane limonadi, kalja, siirupi ja seebi valmistamiseks. ühes katla ja muu sisseseadega välja üürida. Küsida Riia tn. 14—3.

Maal käidava tee ääres

sepipada

ühes korteriga ja teisi käsitööliste kortereid on saada. Teateid kirjal. Elistvere p. ag., Tuha ehk kohapeal.

„Postimehe"

ja

„Maamehe"

tellimisi ja kuulutusi võtavad vastu:

Kodijärwe Pruulil, Peeter Wiil.
Märjamaa Päärdul, M. Priimets.
Pala ag., Fr. Willemson.
Mägiste Waalul, Henn Sarw.
Vana - Kastre seltsimajas, Lavrentjev.
Kudina vallas, Lilo asund., Osv. Villman.
Pedjas, Arn. Anton.

Laeva vallas

Tõrma talus võtab «POSTIMEHE» tellimisi vastu härra Henn Maser.

Leitud

Leitud Eesti sõja-

Wabaduſriſt.

Kätte võib saada kuulutuse kulu eest Narva tän. nr. 41, krt. 10. O. Urm.

Tulnud väike valge

emane koer.

Veski 49. Kätte võib saada kuulutuse kulu eest.

Miina Hermanni Lauluselts.

Pühap. 3. mail s. a. kl. 6 p. l. **Pauluse** kirikus

Cesar Francki oratoorium

«ÕNDSUS»

Kaastegevad: pr. **L. Tubin,** hrad: **R. Jõks, K. Wiitol** (Tallinnast) ja **K. Põlde,** M. Hermanni Lauluseltsi segakoor, Tartu Meeslaulu selts, keelpillide orkester, orelil **E. Kiris.** Juhatab **Ed. Tubin.**

Piletid 25 snt. — 1 kr. eelmüügil kooriliikmeil ja L. Roose kaupl. Jaani tänaval. Kontserdi päeval kiriku juures kella 4 alates.

Majaomanikkude seltsi ruumes.

Pühapäeval, 3. mail s. a. kell 9 õhtul.

Suur hooaja viimane

Kontsert-ball

Tantsuks: «The Charles Orchestra». Pääsetähed à 35 senti

KEVAD-HOOAJA

KAUPASID

suures valikus, odavate hindadega, soovitavad **moe-, pudu- ja pesuäri**

VENN. LEPP

KAUBAHOOV 2 • PROMENADI 2.

Müük suurel ja väiksel arvul.

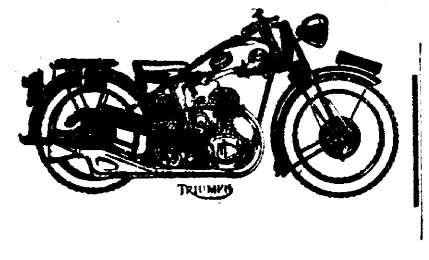

B. S. A. TRIUMPH T. Ö. N.

Igale maitsele õige mootorratas, alates 175 ccm kahetaktilisest kuni 1000 ccm kahesilindriliseni. Hind 650 kr. alates. Nõudke kataslooge. — Kerged maksutingimused.

LIER & ROSSBAUM

TALLINNA, VIRU TÄN. 7. POSTKAST 282.

Mai on edev — sunnib ehtima!

Daamid ja härrad! kes kannate nüüd kalleid ja moodsaid jalanõusid — laske neid tallutada ja parandada «JALATSIS», siis ei kaota nad oma endist väljanägemist. Töötavad esimese järgu töölised, hea nahk, kiirelt valmis ja hinnad äri hindadest kõige odavamad. Tallutamine 50-ne minutiga, kingade värvimine ja puhastamine. Tellimised. Iga töö eest kindel vastutus! Mugav ooteruum ühes rikkaliku lugemislauaga. Viisakas teenimine! Kõige vanem, suurem ja täielikum jalanõude kiirtööstus «JALATS» Tartus Riia ja Tähe tänava nurgal.

OVOMALTINE

on ekstrakt, mis sisaldab kõik linnakse, piima, muna ja kakao väärtuslikumad ollused kergelt seeditaval kujul. Mis tähendus sellel on sportlasele, ei vaja vist erilist seletamist.

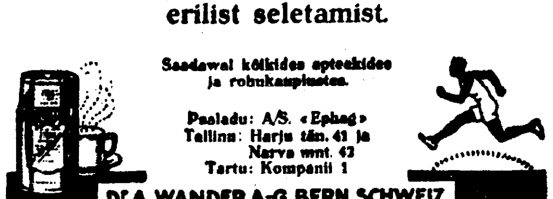

Saadawal kõikides apteekides ja rohukauplustes.

Pealadu: A/S. «Ephag»
Tallinn: Harju tän. 41 ja Narva mnt. 43
Tartu: Kompanii 1

Dr A. WANDER A.-G. BERN, SCHWEIZ

OVOMALTINE terwendab ka Teid!

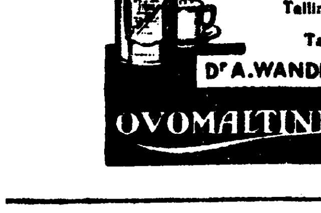

Jalgrattaid,

osasid ja kumme

Soovitame tunduvalt alandatud hindadega. — Jalgrataste emaillimine ja parandamine.

Firma OTSING

Tartus, Rüütli tn. 13, tel. 3-82.

Suur saadetis

kuivi, väga häid pôletispinde

on nüüdsest peale müügil Riia raudtee silla juures.

Tänan südamest

kõiki sõpru ja tuttavaid, kes mind minu 50 aasta sünnipäeval rohkete õnnesoovidega ja rikkalikkude kingitustega mälestasid, eriti tänan Tartu E. Majanduse Ühisuse juhatust ja kaasteenijaid.

Tartus, 2. mail 1931. **Ants Oebius.**

Teadaanne.

Esmaspäeval, **4. maist alates** asub minu daamide, härrade ja teatri juuksetööstus

Rüütli tän. 15, Munga tän. nurgal.

Austusega **A. Murro**
juuksetööstuse meister.

Hamburg-Lõuna-Ameerika laevaselts.

Hamburg-Südamerikanische Dampfschiffahrts Gesellschaft.

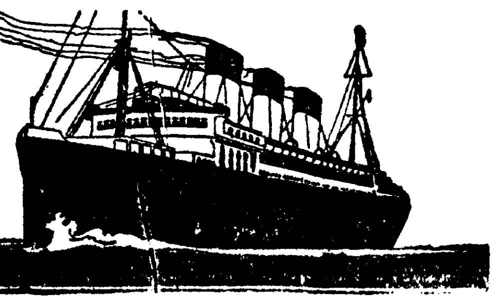

Kiirühendus

Hamburg-Lõuna-Ameerika

vahel.

(Brasiilia, Uruguai ja Argentiina).

Järgmised laevade ärasõidud Hamburgist:

Aurik	**„La Coruna"**	**13.**	**mail 1931.**
„	**„Vigo"**	**21.**	„ „
„	**„Cap Arcona"**	**22.**	„ „
M/S.	**„Monte Sarmiento"**	**6.**	**juunil** „
Aurik	**„Cap Norte"**	**12.**	„ „
„	**„Cap Polonio"**	**17.**	„ „
„	**„Cap Norte"**	**26.**	„ „
„	**„Cap Arcona"**	**4.**	**juulil** „

M.-S. „Monte Pascoal", „Monte Rosa", „Monte Sarmiento", „Monte Olivia" (igaüks 14.000 tonsi) tuntud seeläbi, et neil laevadel kuidagi ei ole kitsendatud 3. kl. reisijate liikumisvabadust, kuna nad on määratud eriti 3. kl. reisijatele. S.-S. „Cap Arcona" (27.560 tonsi) on 1., 2. ja 3. klassi reisijat. Reisikestus: Hamburg — Rio de Janeiro — 12 päeva, Hamburg — Buenos Aires — 15 päeva.

Lähemaid teateid, sõiduplaane, kohtade ettetellimisi ja sõidupileteid Tallinna esindajate läbi

N. Christiansen & Co.,
Tallinn, Lai tän. 34,
Tel. (2) **16-66.** Telegr. aadr. „Fach".

Jlus, suurem

talu

(Valgamaal) müüa ehk rendile anda. Teat. Tartu Ühispangast igapäev kl. 9—2.

Hariduse- ja sotsiaalministeeriumi väljaandel on ilmunud raamat

Seadused ja määrused teaduse, kunsti ja kirjanduse alal

ühe Hariduse- ja sotsiaalministeeriumi ringkirjadega, Riigikohtu otsustest võetud seletustega ja vastavate asutiste põhikirjade ning kodukordadega.

Pealadu A. Keisermann'i raamatukpl.
Tallinna, Kinga tän. nr. 6/8.

Häid Schoti Matfull, Mattis, Yarmouth ja rasva

heeringaid

Koloniaal ja talurahva kaupu soovitan odava hinnaga.

A. PEEDEL, Kaubahoov nr. 32.

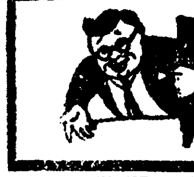

Kõige suurem valik

TAPEETE

15 sendist alates rull. — **Paberiäri „KODUMAA"** Tartus, Aleksandri t. nr. 10. — Kaupmeestele hinnaalandus.

Hääd riiet

kodu- ja välismaa villadest, mitmesugustes mustrites ja **vaiba lõnga** igas värvis müüakse „EKSTRA" villatööstuse kontoris Kalda tän. 16, telef. 10-07.

Müümised

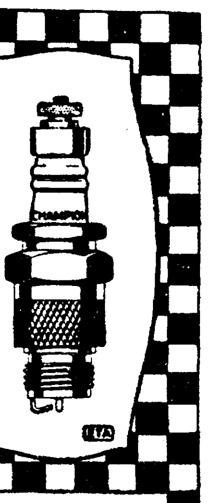

2/3

kõikidest autodest maailmas, alates veoautost kuni luksusmasinani, on varustatud

CHAMPION KÜÜNLATEGA

Aastatoodang 60.000.000 tükki

Ainuesindus
A. A.-S. ROSENWALD & Co
TARTUS
Suurturg 8
Telefon 300

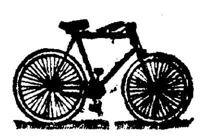

Soovitan ennem kuulmata odavate hindadega

jalgrattaid

Latvello
Rudoni
Livonia
Wittler
Victoria

jalgratta raame ja kõiksugu osi. Müük üksikult ja suurel arvul.

Rud. Niibo Tallinn,
Valli t. 4, tel. 30-66.

Paremaid

jalgrattaid,

nende osi ja kumme

raadioaparaate, grammofoone

ja nende plaate

Jaan Ahi
Otepää.

Müüa

õunapuid

mitmes suuruses ja hinnas, *marjapõõsad, poogitud sirelid, ilupõõsad ja maasikataimed.* Kaupa tehakse kohapeal Puiestee ja Roosi tän. nurgal (endine Daugulli puukool).

Müüa korras

lootsik.

Meltsiveski 38—7.

Maja

aiaga müüa Raua tän. Teateid saab Sõbra tn. 52, peremehelt.

Mitmesugused

prugitud asjad

müüa. Kitsas tän. 13.

Müüa 2 redelitega

vankert.

Tähe tän. 57—9.

Müüa vähetarvitatud meesterahva

jalgratas.

Uus tän. 6. krt. 3.

Müüa kaks

vaierit

odavasti. Fortuna tn. 46—2.

Müüa korras välismaa

pianiino ja tiibklawer,

kr. 450 ja 300. Viljandi tän. nr. 5 (näituse aias).

Noori

kirſipuid

on müüa. Kuu t. nr. 8—1.

Odavasti müüa 2-lambiline

raadioaparaat,

akku ja valjuhäldaja. Soola tän. nr. 11—1.

Müüa juhuslikult heas korras

veoauto.

Süst. Ford 1½ t. kandejõuga. Aleksandri tän. nr. 109.

Müüa uus

töövanker.

Narva tän. 121.

Sordi-

kartuleid,

«Odenvaldi sinised» ja «Industrie», seemneks ja söögiks, müüa. Hind koha peal. Sootaga mõisas, Kr. 2 vakk. — Telefon Tartu 971-a. 3

Müüa Elva ligidal puust

maja

7×5 sülda, äraviimiseks. Lähemaid teat. Vaksali 13, laos. ω

Kabinas on müüa:

klawer, inglis magamis-, ſöögitoa ja ſalongi ſisſeſeadeid.

Lähemaid teateid saab Jaani tän. 28 esmaspäeval ja teisipäeval kella 6—7.

Müüa

wanker, hobuſeriistad ja wedruäke.

Võru tn. nr. 90, poes.

Maja

müüa Puka alevis äriruumidega ehk üürile anda või linnamaja vastu vahetada. Küsida Jaama tän. 26—3 ja Pukast endisest Tomsoni kauplusest.

Müüa juhuslikult uued diagonaal kaitsevärvi

püksid

odavalt ja tumesinine inglise ülikond. Roosi tn. 9—6.

2 kerget

lootſik-pandurit

müüa. Pikk t. 49—3.

Müüa:

käsiõmblusmasin, puuvoodi reformpõhjaga, kohviveski, petrooleumiköök ja lampe. Jaama 25—2.

Müüa

marjapõõsaid.

Sõbra 19.

Teen odavasti ja hästi

tsement

ehitusi ja valmistan igasuguseid tsementsaadusi. Teatada slt. „500" all.

Noored õunapuud,

paremates sortides marjapõõsaid ja maasikataimi, varajad sordid, soovitab aia-äri **Roosi t. 24-a.** 3

Ropka aedlinnas

krunt pooleli ehituſega

soodsail tingimusil edasi anda. Teateid Teguri tän. nr. 25—1.

EESTI AKTSIA-SELTS

C. SIEGEL

Tallinna, Lai tän. nr. 27, kõnetr. 426-07.

Soovitab odavalt **vee-** ja **aurutorusid, toruosasid, pumpasid, ventiile, kraane,** kõiki **vesivarustuse-** ja **keskküttetarbeid, ehitustalasid,** kõiksugu **rauda,** musta ja tsingitud **katuseplekki, autosid** ja nende osasid.

KUULUTUS.

Aluksne (Marienburgi) Lätis, Eesti kõrgem algkool **vajab õpetajat-juhatajat,** ainult meesterahvast, täieliste õpetaja õigustega. Nõutav laulukoorijuhataja võimetega **seltskonnategelane;** soovitav **ka lätikeele tundmine.** Kohta **soovijad** esitagu koolihoolekogule dokumendid ühes elu**lookirjeldusega.** Dokumentidest olgu esitatud: kutse, **muusika**tunde ühes laulukoorijuhi õigustega ning arsti**tunnistus.** Õpetaja valimine 20-ndal mail s. a. Palk maksetakse **riigi** poolt kategooriate järele. Aadress: Jgaunu pamat**skola,** Aluksne, Latvija (Pils iela 44). KOOLI HOOLEKOGU.

Kuresaare Ev.-Luteri usu St. Laurentsiuse koguduse juhatus kuulutab sellega välja võistluse

koguduse kirikutorni ülemise osa ümberehitamise kavandi ja eelarve peale.

Kavandi ja eelarve esitamise tähtaeg on 1. juuli 1931. a. Parema kavandi eest, ühes eelarvega, maksetakse **auhind üksaada (100) krooni, mille eest ka kogudus kavandi ja eelarve omandab.** Võistluse tingimused on näha koguduse kantseleis igal äripäeval kella 10—1 ja saadetakse soovijatele postiga kätte. KOGUDUSE JUHATUS.

Soovitan põllumeestele

superfosfaati, kaalisoola, tshiilisalpeetrit, vedru ja tsik-tsak äkkeid, atru, adrataldu, terasid, viklu, labidaid, tsinkpangesid, lüpsikuid, koorelahutajaid, piimaveokanne, hekslimasinaid j. n. e.

A. PEEDEL, Kaubahoov nr. 32.

Maja

soovin osta väheldase aiaga, hind kuni üks miljon 500 tuhat senti, kohe väljamaksetava raha eest. Vaheltkauplejaid palutakse mitte tülitada. Pakkumised slt. Tartus «E. M.» all.

Head õlleodra seemet,

Swalöfi kahetahune „Kuldoder", müüa Luunjas Kangro talus, telefon 561/7.

Müüa

lapſewanker.

Tulla peale kella 12 Karlova tän. 21, hoovist II kord.

Woorimehe wärk ja hobune

müüa. Peetri t. 52—1.

Müüa

tammepuuſt kirjutuslaud,

puhvet, toole, türgidiivan, kuschette, sohva jne. Tellimised täidetakse eeskujulikult prima materjalist. Hinnad odavad. Mööblitööstus Riia t. 16.

Müüa tamme

puhvet,

laud ja 6 tooli. Hetseli tän. nr. 2—2 (teisel k.) kella 5—8.

Müüa

kangruteljed,

riidekapp ja lapsevoodi. Näha iga päev. Karlova nr. 99—2.

Korteripakkumised

Möbl. tuba

ära anda üksikule härrale intelligent perekonnas. Tähe t. 54—8.

Põllutöölisele

korter,

ära anda Ropka vallas. Kanda talus, 1½ km Ropka jaamast.

Ilus päikesepaisteline 2-toaline

korter,

elektrivalg. ära anda. Uus tän. 30-a.

Tuba,

möödl. ehk ilma, köögi tarvitamisega üürile anda. Pärna tän. 17.

Ilus 2-toaline

korter

köögiga, elektrivalgustusega ja suure juurevilja aiaga välja rentida. Veeriku alevis I Liini tän. 10. Teateid saab kella 10—4.

2 päikesepaistelist

tuba

on välja üürida keldrikorral. Vabaduse tän. 12—5.

Vaikne erasissekäiguga hästimöbleeritud

tuba

on kohe ära anda Rüütli tn. nr. 21, krt. 3.

Korter,

1 tuba, soe ja kuiv, välja üürida Kaluri 29, krt. 1.

Möbl. tuba,

erasissekäiguga ja keeduvõimalusega üürile anda. Võru tän. 58—1.

Ametiskäija preili saab

korteri

vanema naisterahva juure. Tähe tän. 7, krt. 3, hoovist sissekäik, III korral.

2 ilusat päikesepaistelist

tuba mööbliga

üürile anda. Elektriv., erasissekäik. Riia 115, krt. 2. Sissekäik aiast.

2-toaline

korter

ühes hobuseruumiga välja üürida Võru t. 90—1.

Korter,

2 tuba pliidiga (erasissekäik) saada Peetriturg nr. 3—3.

1-toal.

korterid

ära anda. Tähtvere tn. 72.

1. mail s. a. lahkus Berliinis lühikese raske kannatuse järele minu armas mees ja kallis väimees

Friedrich Wilde

Sünd. 16. mail 1883. Kasaritsa vallas.

Trööstimata leinas naine ja ämm.

---

2. mail s. a. uinus vaikselt meie armas unustamata abikaas, isa, vend ja onu, end. vangimajaülem

Oskar Maasik

Sünd. 14. VI. 1876. a.

Matmine esmaspäeval, 4. mail kell 2 päeval leinamajast Valga kalmistule.

Sügavas leinas omaksed.

---

1. mail s. a. kl. 3.45 uinus Paides igavesele rahule 68. eluaastas meie armas ema ja vanaema

EMILIE PERLI

Sünd. **SKUNDRIK.**

Matmine esmaspäeval, 4. mail kell 6 õhtul Tartus, õnnistusmajast Vana-Maarja kalmistule.

Vaikses leinas lapsed ja lapselapsed

---

1. mail s. a. Berliinis surma läbi lahkunud kallist sugulast

Friedrich Wilde't

mälestavad sügavas leinas **perekonnad Leppik ja Aunapuu.**

VANEMUINE.

Esmaspäeval, 4. mail s. a. kell 20

Sümfoonia kontsert.

Helsingi Üliõpilaskonna

Sümfoonia orkester

Ylioppilaskunnan Soittajat.

Juhataja: **Dr. Toivo Haapanen.**

Solist: **Kurt Walldén** (klaver).

Eeskavas: Haydni, Sibeliuse, Palmgreni, Kuula j. t. helitööd.

Pääsetähed Kr. 2.— kuni 50 senti eelmüügil Akadeemilises Kooperatiivis, J. Raudsepp'a raamatukaupluses ja ettekande päeva pärastlõunal «Vanemuise» kassas.

Oksjon

Tartu Linna Laenukassas, Auriku tän. 1, on 19. mail 1931. a. kell 10 hommikul. Müügile tulevad kõik septembris 1930. a. ja enne seda panditud asjad, mille tähtpäevad olid märtsi kuul 1931. a., kuid %% tasumata. Viimane %% maksmise tähtpäev oksjonile määratud asjade pealt on 12. mail 1931 a. Peale selle %% tähtaja pikendamiseks vastu ei võeta, vaid asjad tulevad välja lunastada ning kuld ja hõbeasjade pealt proovikulud tasuda. Oksjoni päeval muid operatsioone ei tehta. Laenukassa juhatus.

«Vanemuise» teater

Teisipäeval, 5. mail kl. 8 õ.

Viimast korda.

American Girl

Kurt Zorligi operett 3 vaat.

Pääsetähed 20, 30, 40, 50 ja 60 senti ühes riidehoiuga.

Kolmapäeval, 6. mail kl. 8 õ.

Vanemuise uue tenori

Martin Taras'i kontsert

prof. A. Lemba

kaastegevusel.

Kavas: Vihtol, Debussy, Vagner-Liszt, Scott, Glasunov-Blumenfeld, Toselli, Puccini, A. Lemba, Flotov, H. Meri j. t. helitööd.

Pääsetähed 50—200 sendini eelmüügil Vanemuise kassas.

«Vanemuise» teater

Pühapäeval, 3. mail

kell 3 p. l.

LASTEETENDUS:

Aladin ja imelamp

II jagu.

Muinasjutt laulu ja tantsuga 4 vaatuses 6 pildis.

Pääsetähed 20, 30, 40, 50 ja 60 s. ühes riidehoiuga.

Kell 8 õhtul

Minu beebi.

M. Hennequini jant 3 vaat.

Pääsetähed 20, 30, 40, 50 ja 60 senti ühes riidehoiuga.

Pühapäeval 3. mail, kell 12 päeval

suur karskuspüha

vabaõhu-miiting

politseiplatsil. Kõnedega esinevad: F. NARUSK, H. MAELO R. HANSSON ja ARN. OKSA.

Orkester.

Rahvusvahel. häätempl. ordu Eesti loož «Kalevipoeg» nr. 1.

Hiromant

R. Maido.

Näitan vee sees selle inimese kuju, keda soovite näha, ka asju. Ütlen täpse eluloo. Kaluri tän. 12—3, III kord, hoovist läbi.

Tartu Pankade kokkulepe.

Kokkuleppe järele Eesti Pangaga maksame 1. maist 1931. a. hoiusummade pealt:

jooksval arvel

kuni 6% aastas

tähtajalisel arvel

kuni 8% aastas

Eesti Laenu- & Hoiu-Uhisus
Kauba Pank
Kinnisvaraomanikkude Pank
Krediit Pank Tartu osakond
Põllumajanduse Pank
Tartumaa Pank
Tartu Juudi Uhispank
Tartu Linnapank
Tartu Majaomanikkude Pank
Tartu Pank
Tartu Tööstuse Pank
Tartu Uhispank

Jõgeva Ühispank

protsentide maksmises
ühineb Tartu pankade
kokkuleppega.

Jõgeva Ühispank.

Dr. A. LENZNER

Naha- ja suguhaigused. Kosmeetika.

Kõnet. 10—12 ja 5—7, pühap. 10—12. Soovikorral ka teisel kella ajal kokkuleppe järele.

Tartus, Rüütli t. 25—4
(Vastu Jaani kirikut).

Dr. Oskar Josset.

Hambaarstimise kabinett.

Suuhaigused.

9—1 ja 3—7, pühap. 10—12.

Suurturg nr. 3.

Dr. J. Beifeldt.

Neeru-, põie-, sugu- ja naistehaigused.

Kõnet. 8—12 ja 5—7, pühap. kella 9—11.

Tartus, Riia 22-a. Telef. 7-33.

Dr. Hilda Puusepp

Sisehaigused, kosmeetika ja kosmeetilised massažid

Kõnet.: kella 8—9 ja 3—5.
Tartus, Raekoja 13.

Dr. E. Dobruškes

Naha- ja suguhaigused

Kella 9—11 ja 5—7.
Naisterahvastele kella 4—5.

Tartus, Rüütli tän. 24
(Laia tän. nurk) — tel. 11-22

Dr. E. Hehn

Sugu-, naha- ja sisehaigused.

Vastuvõtmine: ärip. kl. 5—7, pühap. kl. 10—11.
Kokkuleppel ka teisel ajal.
Rüütli tän. 4, korter 5.

Dr. Ludmilla Naumov

Naha- ja suguhaigused.

Tartu, Kloostri tän. 5, krt. 1.
Kella 9—10 e. l. ja 6—8 õ.
Pühapäevadel kl. 9—10 e. l.

Kunsthambaid

töötab loomutruult ja korralikult. Hambatehn. kauaaegse praktikaga

Mackiewicz.

Tartus, Lodja uul. 5—4. Rääkida kella 10—1 ja 4—6, Tartus.

Hambaarst L. Kedar

Plombeerimine, kunsthambad.
Tartus, Raekoja 13.

Ämmaemand

E. Tomson-Sviker

Tartus, Vana tän. 3—1.